

REPUBLIKA HRVATSKA

**MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I VODNOGA
GOSPODARSTVA**

NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O ZAŠTITI ŽIVOTINJA

Zagreb, travanj 2006.

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o zaštiti životinja sadržana je u članku 2. stavku 4. alineji 1. i 2. Ustava Republike Hrvatske.

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

1. Ocjena stanja

Zakonski prijedlog o zaštiti životinja donesen je jer se važeći Zakona o dobrobiti životinja (Narodne novine, broj 19/99) u razdoblju od 1999. godine kada je stupio na snagu pokazao u pojedinim dijelovima kao nedostatna osnova za donošenje podzakonskih propisa kojima se štite život, zdravlje i dobrobit životinja u skladu s trenutačno vrijedećim spoznajama.

S obzirom da su zemlje članice Europske unije svoje nacionalno zakonodavstvo iz područja zaštite životinja uredile na način da su usvojile jedinstvena pravila o zaštiti životinja, traži se i od Republike Hrvatske da u procesu pridruživanja Europskoj uniji usvoji jednaka pravila i ugradi ih u svoje nacionalno zakonodavstvo. Iz navedenog razloga pri preuzimanju zakonodavstva Europske unije i njegovoj provedbi javljaju se poteškoće, a naročito jer se važeći Zakon odnosi samo na neke vrste životinja i to na ribe, ptice i sisavce.

Navedene poteškoće odnose se na odredbe koje uređuju područje:

- prijevoza živih životinja (registracija prijevoznika pri Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva, uvjeti za osnivanje odmorišta za životinje i njihova registracija),
- klanja i usmrćivanja životinja te potrebu omamljivanja prije klanja životinja koje se kolju u domaćinstvu za vlastite potrebe te način i uvjete obrednog klanja životinja,
- uzgoja životinja koje se koriste u svrhu proizvodnje (propisivanje uvjeta za objekte za uzgoj životinja tj. za farme),
- korištenja životinja za pokuse,
- koje se odnosi na držanje životinja u zoološkim vrtovima i korištenje životinja u cirkuskim i drugim predstavama te za filmska i televizijska snimanja, izložbe i natjecanja životinja,
- koje se odnosi na uzgoj i zaštitu kućnih ljubimaca, s posebnim osvrtom na uzgoje kućnih ljubimaca radi prodaje te trgovine za prodaju kućnih ljubimaca, objekte za njihov privremeni smještaj (hoteli za pse i dr.) te skloništa za skupljanje i zbrinjavanje napuštenih i izgubljenih životinja,
- osposobljavanja osoblja koje se brine za životinje ili ih koristi, u smislu postupanja sa životnjama i brige o njima pri prijevozu, omamljivanju i klanju životinja, uzgoju u svrhu proizvodnje, uzgoju u svrhu korištenja za pokuse te pri korištenju životinja za pokuse i za proizvodnju bioloških pripravaka, držanju životinja u zoološkim vrtovima, korištenju za cirkuske i druge predstave sa životnjama i pri držanju životinja u trgovinama za prodaju kućnih ljubimaca.

Ovim se zakonskim prijedlogom stavlja naglasak na odgovornost, obveze i dužnosti vlasnika i posjednika životinja, a također i ostalih fizičkih i pravnih osoba, a radi zaštite životinja, što uključuje zaštitu njihovog života, zdravlja i dobrobiti, čime se želi spriječiti okrutnost prema životnjama kao i neodgovarajuće postupanje sa životnjama u onim područjima na koja se odnosi ovaj Zakon.

Zakonom o zaštiti životinja stvara se temelj za usklađivanje nacionalnog zakonodavstva sa zakonodavstvom Europske unije.

Bolesti su najvažniji i stalni faktor u ugrožavanju dobrobiti životinja tako da borba protiv njih širom svijeta predstavlja proritet za sve one koji osiguravaju zaštitu životinja. Upravo zbog navedenog razloga je i Svjetska organizacija za zdravlje životinja (OIE) u svoj djelokrug uključila i zaštitu životinja za što je dobila pristanak svih 167 zemalja članica, među kojima i Republike Hrvatske te je postala vodeća međunarodna organizacija na području zaštite životinja pri prijevozu i klanju te usmrćivanju životinja u svrhu kontrole bolesti.

Pored određivanja međunarodnih standarda za zaštitu zdravlja životinja, Svjetska organizacija za zdravlje životinja odredila je i međunarodne standarde zaštite dobrobiti životinja koji služe i kao osnova za bilateralne ugovore među zemljama članicama, a osim toga im daju i znanstvenu osnovu za poboljšanje nacionalnih propisa o zaštiti životinja. Navedeni procesi zaštite životinja rezultiraju zadovoljstvom potrošača koji zahtijevaju da se životinje u proizvodnji zaštite od nepotrebnih patnji, boli i straha, što postavlja velike zahtjeve pred proizvođače životinjskih proizvoda.

Povećana pozornost znanosti, politike i javnosti u području zaštite životinja razvija se zajedno s povećanjem proizvodnje proizvoda životinskog podrijetla, a što također utječe na razvoj zakonodavstva iz područja zaštite životinja.

Također se velika pozornost usmjerava i na kućne ljubimce, uključivši i zaštićene životinske vrste kao i strane životinske vrste, životinje koje se koriste za pokuse te životinje koje se koriste za sport, rekreaciju i zabavu (životinje u cirkusima i zoološkim vrtovima) kao i napuštene i izgubljene životinje.

Standardi, upute i preporuke Svjetske organizacije za zdravlje životinja koji su usklađeni sa propisima Europske unije daju osnovu za harmonizaciju postojećeg nacionalnog zakonodavstva te za njegov razvoj i poboljšanje u zemljama koje nisu članice Europske unije i čije zaknodavstvo na području zaštite životinja nije u potpunosti razvijeno.

Ovaj zakonski prijedlog kompleksni je akt koji predstavlja jedinstvenu cjelinu svih značajnih čimbenika područja na koje se odnosi.

Zakon također osigurava temelj za usklađenost sa zakonodavstvom Europske unije koje se odnosi na zaštitu životinja te s međunarodnim konvencijama o zaštiti životinja.

2. Osnovna pitanja koja se Zakonom uređuju

Osnovna pitanja koja se Zakonom uređuju odnose se na stvaranje zakonske podloge za zaštitu životinja kroz djelovanje nadležnih inspekcija na svim područjima na koja se odnosi ovaj Zakon.

Zakonskim prijedlogom uklanjuju se nedostaci s obzirom na vrste životinja, jer se važeći Zakon o dobrobiti životinja odnosi samo na ptice, ribe i sisavce, a novi zakonski prijedlog odnosi se na sve kralježnjake osim čovjeka.

Zakonskim prijedlogom se u zaštiti životinja traži odgovornost pravnih i fizičkih osoba koje koriste životinje ili se brinu o njima ili dolaze u kontakt sa životnjama.

Propisuje se obveza registracije pravnih i fizičkih osoba koje su tijekom kontakta sa životnjama i pri njihovom iskoriščavanju dužni osigurati zaštitu njihova života, zdravlja i dobrobiti, a također se traži i sposobljenost osoblja koje je u kontaktu sa životnjama što se odnosi na prijevoz životinja, klanje i usmrćivanje životinja, životinje koje se koriste u pokusima te za proizvodnju bioloških pripravaka, životinje koje se drže u svrhu proizvodnje, kućne ljubimce, životinje u zoološkim vrtovima, životinje koje se koriste za cirkuske i druge

predstave sa životinjama te za snimanje filmova i TV emisija u kojima sudjeluju životinje, za izložbe i natjecanja životinja te životinje u trgovinama za prodaju kućnih ljubimaca i u skloništima za životinje.

Ovim zakonskim prijedlogom određuje se osnivanje Etičkog povjerenstva i Povjerenstva za zaštitu životinja u svrhu njihove sveobuhvatnije zaštite, a u njihov rad se uključuju sve zainteresirane strukture, kao što su stručnjaci veterinarske, medicinske, farmaceutsko-biokemijske, biološke i agronomске struke, predstavnici tijela državne uprave nadležnog za znanost i obrazovanje i tijela državne uprave nadležnog za zaštitu prirode, tijela državne uprave nadležnog za unutarnje poslove, Hrvatske veterinarske komore, Hrvatske gospodarske komore, Hrvatske obrtničke komore i predstavnici udruga za zaštitu životinja.

Uvodi se obveza pružanja pomoći ozlijedenim životnjama čime se bitno utječe na njihovo kvalitetno zbrinjavanje te se ujedno povećava odgovornost čovjeka u odnosu prema životnjama.

Pri prijevozu životinja određuju se obveze prijevoznika, kao što je njegova registracija pri nadležnom tijelu, određivanje pratitelja životinja tijekom prijevoza, sposobljenost vozača i pratitelja životinja za prijevoz životinja i za brigu o životnjama tijekom prijevoza te planiranje međunarodnog putovanja kako bi se moglo pratiti trajanje putovanja i briga koja je životnjama osigurana tijekom putovanja. Također se zahtjeva homologacija vozila za prijevoz životinja čime se osigurava da ista udovoljavaju standardima propisanim za prijevoz životinja. Odmorišta za životinje moraju udovoljavati propisanim uvjetima i biti upisana u upisnik pri nadležnom tijelu.

Stavlja se naglasak na potrebu omamljivanja životinja prije klanja i usmrćivanja i to kako u klaonicama tako i životinja koje se kolju u domaćinstvu za vlastite potrebe, a također se uređuje i obredno klanje životinja. Zahtjeva se sposobljenost osoblja koje u klaonici dolazi u kontakt sa životnjama i to od trenutka istovara, tijekom premještanja i za vrijeme smještaja, hranjenja i napajanja životinja te pri njihovu omamljivanju i klanju.

U području zaštite životinja koje se koriste u pokusima te za proizvodnju bioloških pripravaka uvodi se institucija Etičkog povjerenstva čija je uloga osiguranje znanstvene osnove za donošenje rješenja za odobrenje obavljanja pokusa te proizvodnje bioloških pripravaka na živim kralježnjacima.

Propisuje se obveza registracije fizičkih i pravnih osoba koje drže životinje u svrhu proizvodnje, a uvjete i način držanja životinja koje se uzgajaju u svrhu proizvodnje te način registracije fizičkih i pravnih osoba koje drže životinje određuje se posebnim propisom. Osobe koje se brinu o životnjama moraju za to biti sposobljene ili moraju posjedovati jednakо vrijedno iskustvo.

Divlje životinje u prirodi štite se na način da se zabranjuju radnje kojima se, kao populacija ili jedinka, izlažu mučenju ili se trajnije onemogućavaju u obavljanju fizioloških funkcija (hranjenje, napajanje, razmnožavanje).

Kućnim ljubimacima moraju se osigurati uvjeti držanja u skladu s njihovim potrebama.

Uzgoji kućnih ljubimaca namijenjenih prodaji moraju biti registrirani pri nadležnom tijelu.

Poslovi skupljanja i zbrinjavanja napuštenih i izgubljenih životinja uređuju se na način koji će olakšati osnivanje i financiranje takve djelatnosti te se određuje obveza financiranja izgradnje i rada skloništa za životinje koje će obavljati obje navedene funkcije. Važećim Zakonom o dobrobiti životinja propisano je da su općine, gradovi, županije i Grad Zagreb dužni voditi brigu o zbrinjavanju napuštenih i izgubljenih životinja te poticati osnivanje skloništa i higijenskih servisa, što traži udvostručavanje kapaciteta i teško je osigurati potrebna sredstva. Združivanjem kapaciteta skloništa i higijenskog servisa, kako je određeno ovim Zakonom, smanjila bi se ulaganja u njihovu izgradnju te bi se na takav način lakše i brže moglo pristupiti rješavanju problema zbrinjavanja izgubljenih i napuštenih životinja. I ovdje se zahtijeva da osoblje koje skuplja izgubljene i napuštene životinje te se u skloništu brine o njima mora biti sposobljeno.

Osnivači skloništa za životinje dužni su organizirati informacijski centar za napuštene i izgubljene životinje, a nadležna tijela državne uprave i tijela lokalne ili područne (regionalne) samouprave dužna su razvijati svijest javnosti, osobito mladih, o zaštiti životinja.

Prodaja životinja u trgovinama za prodaju kućnih ljubimaca dopuštena je samo nakon ispunjavanja posebnih uvjeta. U takvim trgovinama zabranjeno je prodavati pse i mačke, a životinje koje se prodaju moraju potjecati iz registriranih uzgoja. Osoblje u trgovinama za prodaju kućnih ljubimaca mora biti sposobljeno za brigu o životinjama te kupcima životinja mora izdavati pisane upute o odgovarajućem načinu držanja životinja koje prodaju.

Inspeksijski nadzor se obavlja na temelju procjene rizika, nasumičnim odabirom mjesta nadzora ili po saznanju o kršenju odredaba ovoga Zakona, a moguće ga je obavljati istovremeno s provođenjem nadzora u druge svrhe.

Policijski službenici Ministarstva unutarnjih poslova, u granicama svojih ovlasti, osiguravaju nadležnoj inspekciji pomoći pri provođenju inspeksijskog nadzora.

U slučaju počinjenja prekršaja nad kućnim ljubimacima drugi puta, fizička osoba se kažnjava novčano, oduzima joj se životinja i može joj se izreći zabrana nabavljanja drugog kućnog ljubimca.

Pravnim i fizičkim osobama koje u obavljanju gospodarske djelatnosti počine prekršaj drugi puta uz novčanu kaznu može se izreći i zabrana obavljanja djelatnosti na godinu dana.

3. Pregled zakonodavstva država članica Europske unije

Daljnja pitanja koja ovaj Zakon uređuje se odnose na usklađivanje sa zakonodavstvom Europske unije o zaštiti životinja i to za zaštitu:

1. životinja koje se uzbajaju u svrhu proizvodnje s:

- Konvencijom o zaštiti životinja koje se uzbajaju u svrhu proizvodnje ETS 087,
- Direktivom Vijeća 98/58/EEZ o zaštiti životinja koje se uzbajaju u svrhu proizvodnje,
- Odlukom Komisije 2000/50/EZ o minimalnim zahtjevima za inspekcijske pregledne gospodarstava na kojima se životinje uzbajaju u svrhu proizvodnje,
- Direktivom Vijeća 91/629/EEZ o minimalnim standardima za zaštitu teladi,
- Direktivom Vijeća 91/630/EEZ o minimalnim standardima za zaštitu svinja,
- Direktivom Vijeća 1999/74/EZ o minimalnim standardima za zaštitu kokoši nesilica,

- Direktivom Komisije 2002/4/EZ o registraciji objekata za kokoši nesilice,
2. životinja pri klanju i usmrćivanju s:
- Konvencijom o zaštiti životinja pri klanju i usmrćivanju ETS 102 i
  - Direktivom Vijeća 93/119/EZ o zaštiti životinja pri klanju i usmrćivanju,
3. životinja tijekom prijevoza s:
- Konvencijom o zaštiti životinja tijekom međunarodnog prijevoza ETS 065
  - Revidiranom Konvencijom o zaštiti životinja tijekom međunarodnog prijevoza CETS 193, Direktivom Vijeća 91/628/EEZ o zaštiti životinja tijekom prijevoza,
  - Uredbom Vijeća (EZ) 1255/97 o minimalnim standardima Zajednice kojima moraju udovoljiti odmorišta za životinje i izmjeni plana puta iz Direktive 91/628/EEZ,
  - Uredbom Vijeća (EZ) 411/98 o dodatnim standardima zaštite životinja koji se odnose na cestovna prijevozna sredstva za prijevoz životinja na putovanjima duljim od 8 sati,
  - Uredbom Vijeća (EZ) 1040/2003 kojom se mijenja Uredba (EZ) 1255/97 s obzirom na upotrebu odmorišta za životinje i
  - Uredbom Vijeća (EZ) 1/2005 o zaštiti životinja tijekom prijevoza,
4. divljih životinja u zoološkim vrtovima s:
- Direktivom Vijeća 1999/22/EZ o držanju divljih životinja u zoološkim vrtovima,
5. životinja koje se koriste za pokuse s:
- Konvencijom o zaštiti životinja koje se koriste za pokuse i u druge znanstvene svrhe ETS 123 i
  - Direktivom Vijeća 86/609/EEC, i
6. kućnih ljubimaca s:
- Konvencijom o zaštiti kućnih ljubimaca ETS 125.

4. Posljedice koje će proistечi donošenjem Zakona

Ovim zakonskim prijedlogom proširuje se djelokrug nadležnog tijela kako s obzirom na životinske vrste tako i s obzirom na područja za koja je nadležno.

Pravila prijevoza živih životinja, a posebno u međunarodnom prometu, zahtjevna su i stavljuju naglasak na odgovornost prijevoznika, a i na sve ostale sudionike u prijevozu životinja.

Klanje i usmrćivanje životinja ne smije se obavljati bez omamljivanja životinja, osim kunića i peradi za upotrebu u vlastitom domaćinstvu, a obredno klanje se smije obavljati samo na propisani način.

Zabranjuje se korištenje divljih životinja za cirkuske predstave tako da se nakon stupanja ovoga zakonskog prijedloga na snagu u cirkuske predstave više ne smiju uključivati divlje životinje.

Ukidaju se higijenski servisi, a skloništima za životinje stavlja se u obvezu organiziranje skupljanje i smještanja napuštenih i izgubljenih životinja. S obzirom da dosadašnji sustav higijenskih servisa i skloništa za životinje nije zaživio, željelo se smanjiti finansijska sredstava koja je potrebno uložiti u oba sustava i tako olakšati osnivanje samo jednog sustava

zbrinjavanja životinja koji bi, osim smještanja životinja, preuzeo i ulogu skupljanja napuštenih i izgubljenih životinja i na taj način osigurao sredstva koja su lokalne zajednice do sada izdvajale za skupljanje životinja.

Kaznenim odredbama propisuju se kazne i do 100 000,00 kn u slučaju kršenja odredbi ovoga zakonskog prijedloga, a osim navedenog, vlasniku kućnog ljubimca životinja može biti oduzeta i može mu se zabraniti nabavljanje drugog kućnog ljubimca.

Također u obavljanju gospodarske djelatnosti u slučaju kršenja odredbi ovoga zakonskog prijedloga pravnoj ili fizičkoj osobi može se izreći zabrana obavljanja djelatnosti na određeno vrijeme.

III. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona predviđa se da će nastati izdaci u svezi provedbe članka 56. stavaka 4. i 5. Zakona.

Člankom 45. stavkom 4. ovoga Zakona propisano je da u slučaju ako nije osnovano sklonište za životinje, u skladu sa stavkom 1. navedenoga članka, njegovo osnivanje i rad financira jedna ili više jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave u skladu s njihovim potrebama, odnosno Grad Zagreb.

Za potrebe osnivanja jednog skloništa za životinje kapaciteta 100 pasa procjenjuje se da bi troškovi iznosili cca 3.975.000,00 kn, u što je uključena cijena zemljišta, ishodenja potrebne dokumentacije (projekti, suglasnosti, lokacijska i građevinska dozvola) i cijena radova tj. igradnje objekta površine 1000 m², a nije uključena cijena infrastrukture koja ovisi o udaljenosti objekta od glavnih vodova električne energije, vodovoda i kanalizacije. Međutim, gradi li se objekt na lokaciji gdje infrastruktura već postoji, troškovi priključenja u ukupnim troškovima nisu veliki tj. uključuju samo troškove komunalnih naknada ili elektroenergetskih suglasnosti.

Za potrebe rada skloništa za životinje kapaciteta 100 pasa procjenjuje se da troškovi iznose 26,00 kn po jednom psu dnevno, što iznosi 2600,00 kn za 100 pasa dnevno, odnosno godišnje 949.000,00 kn.

U skladu s člankom 45. stavkom 5. Zakona obavljanje poslova skupljanja napuštenih i izgubljenih životinja financiraju jedinice lokalne samouprave, kao što je bilo uređeno i u dosadašnjem razdoblju.

Za provedbu ovoga Zakona neće biti potrebno izdvajati sredstva iz Državnog proračuna Republike Hrvatske.

IV. NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O ZAŠTITI ŽIVOTINJA

ZAKON O ZAŠTITI ŽIVOTINJA

I. OPĆE ODREDBE

Ciljevi

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuju odgovornost, obveze i dužnosti fizičkih i pravnih osoba radi zaštite životinja, što uključuje zaštitu njihovog života, zdravlja i dobrobiti; način postupanja sa životnjama; uvjete koji su potrebni za zaštitu životinja pri držanju, uzgoju, prijevozu, obavljanju pokusa, klanju i usmrćivanju životinja, držanju životinja u zoološkim vrtovima, u cirkusima, na predstavama i natjecanjima životinja, prilikom prodaje kućnih ljubimaca te postupanje s napuštenim i izgubljenim životnjama.

Područje primjene

Članak 2.

- (1) Ovaj se Zakon primjenjuje na sve životinje kralježnjake.
- (2) Na životinje iz stavka 1. ovoga članka koje su zaštićene prema posebnim propisima primjenjuju se, pored odredaba ovoga Zakona, i propisi o zaštiti prirode.
- (3) Ovaj se Zakon ne primjenjuje na embrionalne i fetalne razvojne stadije životinja.
- (4) Ovaj se Zakon ne primjenjuje na gospodarenje lovištem i divljači, pri čemu se isključuje:
  - 1.uzgoj i držanje životinja koje se koriste kao pomoć u lovnu i
  - 2.uzgoj i držanje izvan lovišta životinja za potrebe lova.
- (5) Ovaj se Zakon ne primjenjuje na ribolov.

Pojmovi

Članak 3.

U ovom Zakonu pojedini pojmovi imaju sljedeće značenje:

1. Analgezija: postupak smanjenja ili isključenja osjećaja боли u životinja, koji se provodi sredstvima posebne namjene, a bez gubitka svijesti,
2. Anestezija: postupak isključenja osjećaja боли u životinja sredstvima posebne namjene,
3. Cirkusi i predstave sa životnjama: predstave koje organiziraju pravne ili fizičke osobe u kojima sudjeluju i životinje, a čiji je cilj zabaviti publiku,

4. Divlje životinje: sve životinje, što uključuje i strane životinjske vrste, osim domaćih životinja, kućnih ljubimaca, službenih pasa, konja i radnih životinja,
5. Domaće životinje: životinje koje je čovjek pripitomio i koje uzgaja radi proizvodnje hrane i drugih životinjskih proizvoda te u druge gospodarske svrhe,
6. Doktor veterinarske medicine (u dalnjem tekstu: veterinar): osoba koja je diplomirala na Veterinarskom fakultetu,
7. Izgubljena životinja: ona životinja koja je napustila posjednika bez njegove volje i on je traži,
8. Klanje: postupak kojim se izaziva smrt životinje njezinim iskrvarenjem,
9. Kućni ljubimci: životinje koje čovjek drži zbog društva, zaštite i pomoći ili zbog zanimanja za te životinje.
10. Ministar: ministar poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva.
11. Nadležno tijelo: Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva, Uprava za veterinarstvo,
12. Napuštena životinja: ona životinja koju je posjednik svjesno napustio,
13. Obredno klanje: klanje životinja bez prethodnog omamljivanja kojeg obavlja osoba ovlaštena od vjerske zajednice registrirane u Republici Hrvatskoj,
14. Omamljivanje: obvezni postupak prije klanja ili usmrćivanja kojim se životinja dovodi u stanje smanjene svijesti,
15. Pokusi - jedan ili više postupaka koji se provode na životinjama u pokusne svrhe, a koji mogu uzrokovati bol, patnju i ozljede životinje,
16. Posjednik: svaka pravna ili fizička osoba koja je kao vlasnik, korisnik ili čuvar stalno ili privremeno odgovorna za zdravlje i zaštitu životinje,
17. Prijevoznik: fizička ili pravna osoba koja obavlja prijevoz živih životinja,
18. Radne životinje: psi koji služe kao tjelesni čuvari i čuvari imovine, psi vodiči slijepih i oni koji služe za pomoć, psi tragači i psi koji služe obavljanju drugih poslova, konji i druge životinje kojima se čovjek služi u druge svrhe osim proizvodnje,
19. Sklonište za životinje: objekt u kojem se smještaju i zbrinjavaju napuštene i izgubljene životinje gdje im se osigurava potrebna pomoć,
20. Službeni konji: konji koji imaju licencu za rad i služe za obavljanje poslova pojedinih državnih tijela,
21. Službeni psi: psi koji imaju licencu za rad i služe za obavljanje poslova pojedinih državnih tijela,
22. Strane životinjske vrste: životinjske vrste koje prirodno ne obitavaju na području Republike Hrvatske,
23. Usmrćivanje: postupak koji se obavlja sredstvima i metodama odobrenim u tu svrhu i na propisani način tako da se životinjama prouzroči najmanja bol, patnja i strah,
24. Veterinarski ured: područna jedinica Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva Uprave za veterinarstvo,
25. Zahvat: postupak koji dovodi do oštećenja ili gubitka osjetljivog dijela tijela ili promjene u koštanoj strukturi,
26. Zoološki vrt: djelatnost pravnih ili fizičkih osoba koje drže domaće i divlje životinje u svrhu prikazivanja u javnosti tijekom najmanje sedam dana godišnje, osim cirkusa, trgovina kućnim ljubimacima, privremenih izložaba životinja, zbirki životinja koje nisu otvorene za javnost, akvarija i terarija koji služe ukrašavanju prostora i objekata za uzgoj životinja.

Zabranjeni postupci u svrhu zaštite životinja

Članak 4.

(1) Zabranjeno je životinje ubijati, nanositi im bol, patnju i ozljede te ih namjerno izlagati strahu, protivno odredbama ovoga Zakona.

(2) Zabranjeno je:

1. uzgajati životinje na način da trpe bol, patnju i strah te ih namjerno ozljeđivati protivno pravilima struke odnosno najnovijim znanstvenim dostignućima,
2. uvoziti i prodavati životinje koje potječu iz uzgoja iz točke 1. ovoga stavka,
3. povećavati agresivnost životinja selekcijom ili drugim metodama,
4. huškati životinje na druge životinje ili čovjeka ili ih dresirati na agresivnost, osim pri dresuri službenih i lovačkih pasa pod vodstvom osposobljenih osoba,
5. obučavati životinje za borbe, organizirati borbe životinja ili sudjelovati u njima, posjećivati ih i oglašavati te organizirati klađenje i sudjelovati u klađenju,
6. davati žive životinje kao nagrade u igrama na sreću,
7. koristiti tehničke uređaje, pomoćna sredstva ili naprave kojima se u obliku kazne utječe na ponašanje životinja, uključujući bodljikave ogrlice ili sredstva za dresuru koja uključuju upotrebu električne struje ili kemijskih tvari osim pri dresuri službenih pasa,
8. organizirati utrke pasa na tvrdim podlogama,
9. davati stimulanse ili druge nedopuštene tvari životnjama kako bi se poboljšao njihov nastup na sportskim natjecanjima i na predstavama,
10. koristiti nedopuštene stimulanse i tvari u svrhu bržeg rasta i prirasta životinja,
11. koristiti životinje za cirkuske i druge predstave, filmska i televizijska snimanja, oglašavanja, izložbe ili natjecanja, ukoliko ih se pri tome prisiljava na neprirodno ponašanje ili se kod životinja izaziva bol, patnja, ozljede ili strah,
12. prisiljavati životinje na ponašanje koje kod njih izaziva bol, patnju, ozljede ili strah,
13. izlagati životinje nepovoljnim temperaturama i vremenskim uvjetima, protivno prihvaćenim zoohigijenskim standardima za pojedinu vrstu ili nedostatku kisika, čime se kod životinja uzrokuje bol, patnja, ozljede ili strah,
14. davati životnjama hranu ili tvari čije uzimanje uzrokuje bol, patnju, ozljede, strah ili smrt,
15. prisiljavati životinje na uzimanje određene hrane ili tvari, ukoliko to ne odredi veterinar u veterinarsko-zdravstvene svrhe ili ako nije znanstveno opravdano,
16. zanemarivati životinje s obzirom na njihovo zdravlje, smještaj, ishranu i njegu,
17. živim životnjama odsijecati osjetljive dijelove tijela, protivno odredbama ovoga Zakona,
18. upotrebljavati nedopuštene zamke za hvatanje životinja,
19. hraniti životinje drugim živim životnjama, osim ako je to neizbjegno,
20. upotrebljavati žive životinje kao mamce u lovnu,
21. ograničavati kretanje životnjama na način koji im uzrokuje bol, patnju, ozljede ili strah, protivno odredbama ovoga Zakona,
22. omamljivati, klati ili ubijati životinje u ritualne svrhe.

(3) Iznimno od odredbi stavaka 1. i 2. ovoga članka, dopušteni su postupci:

1. koji su primjenjuju iz veterinarsko-zdravstvenih razloga ili se iz drugoga razloga poduzimaju radi zaštite životinja,
2. za otkrivanje, sprječavanje, suzbijanje i iskorjenjivanje bolesti ljudi i životinja,
3. za suzbijanje štetnika,

4. tjeranja životinja koje se uzgajaju u svrhu proizvodnje upotrebom elektro- šokova te postavljanje električnih ograda za životinje,
- (4) Način dresure službenih pasa i konja propisuje ministar, uz mišljenje ministra nadležnog za unutarnje poslove i ministra nadležnog za obranu.

Zaštita životinja pri držanju i uzgoju

Članak 5.

Posjednik životinje ne smije:

1. napustiti domaću životinju, životinju za društvo ili uzgojenu divlju životinju i druge životinje koje drži pod nadzorom,
2. uzgojenu ili othranjenu divlju životinju izložiti slobodnoj prirodi ili je ondje naseliti, ako nije pripremljena za preživljavanje u takvom životnom prostoru, u skladu s posebnim propisima,
3. nanositi bol, patnju i ozljede životnjama pri dresuri.

Obveza pružanja pomoći

Članak 6.

Svatko tko ozlijedi životinju mora joj pružiti potrebnu pomoć, a ukoliko to nije u mogućnosti sam učiniti, mora joj osigurati pružanje pomoći.

Zaštita životinja pri obavljanju zdravstvene zaštite i zootehničkih zahvata

Članak 7.

Svi operacijski i zootehnički zahvati na životnjama, osim onih iz članka 8. stavka 5. ovoga Zakona, moraju se obavljati uz primjenu anestezije, u skladu s odredbama propisa iz područja veterinarstva i pravilima struke.

Izvođenje zahvata na životnjama

Članak 8.

(1) Zabranjena je djelomična ili potpuna amputacija pojedinih osjetljivih dijelova životinskog tijela, uključujući:

1. označavanje životinja protivno posebnim propisima,
2. rezanje ušiju i repa pasa, uklanjanje i rezanje kandži u mačaka, rezanje glasnica i drugih zahvata kojima se mijenja fenotipska slika životinje.

(2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, djelomična ili potpuna amputacija ili uklanjanje pojedinih osjetljivih dijelova životinskog tijela dopušteno je ako je prethodno provedena anestezija, a u postoperativnom tijeku analgezija, i to:

1. ako za pojedine zahvate postoje veterinarsko-zdravstveni razlozi,
2. radi izvođenja pokusa na životnjama,

3. u svrhu kontrole razmnožavanja životinja.

(3) Iznimno od odredbi stavaka 1. i 2. ovoga članka, djelomična ili potpuna amputacija ili uklanjanje pojedinih osjetljivih dijelova životinjskog tijela dopušteno je u zootehničke svrhe ukoliko se takvim postupkom sprječava bol, patnja i samoozljedivanje životinja ili ozljedivanje drugih životinja ili iz sigurnosnih razloga te kod lovačkih pasa u skladu sa određenim kinološkim standardima, uz primjenu analgezije, a u slučajevima koje propisuje ministar.

(4) Zahvati kod kojih bi životinja mogla patiti ili trpjeti jaku bol smiju se izvoditi samo nakon analgezije odnosno anestezije i uz postoperativnu njegu.

(5) Anestezija se ne provodi:

1. kada bi opasnost od anestezije bila nerazmjerna dobrobiti proizašle iz iste,
2. pri označavanju životinja, osim kada je to potrebno zbog sigurnosti osobe koja provodi označavanje,
3. pri određenim dijagnostičkim i terapijskim postupcima u skladu s pravilima struke,
4. pri uzrokovavanju veće boli anestezijom nego samim zahvatom,
5. ako je kontraindicirana pokusnim rezultatima koji se pokusom žele utvrditi.

Zaštita životinja pri usmrćivanju

Članak 9.

(1) Zabranjeno je životinje usmrćivati protivno odredbama ovoga Zakona.

(2) Za usmrćivanje životinja koriste se sredstva posebne namjene i propisani postupci.

(3) Usmrćivanje životinja može se provesti ako:

1. bi liječenje životinja bilo dugotrajno i povezano s patnjama, a ishod liječenja neizvjestan,
2. je životinja dospila visoku starost te joj otkazuju osnovne životne funkcije,
3. životinja boluje od neizlječive bolesti,
4. je takav postupak neophodan zbog provođenja mjera za otkrivanje, sprječavanje, suzbijanje i iskorjenjivanje bolesti u skladu s propisima iz područja veterinarstva, posebno onih koje mogu ugroziti ljude ili nanijeti velike gospodarske štete,
5. je životinja opasna za okolinu,
6. je protekao rok iz članka 57. stavka 4. te u slučaju iz članka 55. stavka 5. i članka 65. stavka 2. ovoga Zakona,
7. se provodi u svrhu suzbijanja štetnika,
8. je životinja koja se drži i uzgaja u svrhu proizvodnje bolesna ili ozlijedena, a nije je moguće zaklati ili usmrтiti pod nadzorom veterinara,
9. je potrebno u svrhu obavljanja pokusa na životinjama te u svrhu proizvodnje bioloških pripravaka odnosno nakon obavljenog pokusa ili korištenja životinje za proizvodnju bioloških pripravaka.

(4) U slučajevima iz stavka 3. točaka 1. i 2. ovoga članka o usmrćivanju odlučuje posjednik životinje na temelju mišljenja veterinar, a u slučajevima iz točaka 3. do 9. istoga stavka veterinar, osim u slučaju iz točke 8. istoga stavka kada odlučuje posjednik životinje.

(5) Životinje može usmrtiti samo veterinar ili stručno osposobljen veterinarski tehničar pod nadzorom veterinara, osim u slučajevima :

1. usmrćivanja životinja koje se uzgajaju i drže u svrhu proizvodnje,
2. usmrćivanja životinja u svrhu obrazovanja, izvođenja pokusa te u svrhu proizvodnje bioloških pripravaka,
3. suzbijanja štetnika,
4. usmrćivanja kada je neophodno bez odlaganja usmrtiti životinju koja trpi neotklonivu bol.

Postupanje sa životinjom koja trpi neotklonivu bol

Članak 10.

Vlasnik bez odgađanja mora dati usmrtiti životinju koja trpi jaku i neotklonivu bol.

II. POSEBNE ODREDBE

1. Zaštita životinja u prijevozu

Članak 11.

(1) Prijevoz životinja mogu obavljati fizičke i pravne osobe registrirane za navedenu djelatnost.

(2) Nadležno tijelo vodi upisnik prijevoznika životinja.

(3) Iznimno od odredbi stavaka 1. i 2. ovoga članka, članka 12. stavka 2. točke 5. te članaka 13. i 14. ovoga Zakona poljoprivrednici mogu prevoziti domaće životinje poljoprivrednim i drugim vlastitim prijevoznim sredstvima u sljedećim slučajevima:

- u slučaju sezonskog preseljenja životinja u druga klimatska područja i
- na udaljenost do 50 km od svog gospodarstva.

(4) Odredbe članaka 12. stavka 2. do članka 15. ovoga Zakona ne odnose se na prijevoz životinja koji se ne obavlja u vezi s nekom gospodarskom djelatnošću, prijevoz kućnih ljubimaca vlastitim prijevoznim sredstvom te prijevoz životinja zbog pružanja veterinarsko-zdravstvenih usluga.

(5) Odredbe stavaka 1. i 2. ovoga članka, članka 12. stavka 2. točke 5. te članaka 13. i 14. ovoga Zakona ne primjenjuju se na osobe koje prevoze životinje do najveće udaljenosti od 65 km računajući od mjesta polaska do mjesta odredišta.

Uvjeti prijevoza životinja

Članak 12.

(1) Zabranjeno je prevoziti životinje tako da im se prijevozom uzrokuje bol, patnja, ozljede ili smrt.

(2) Pri prijevozu životinja potrebno je uđovoljiti sljedećim uvjetima:

1. moraju se unaprijed poduzeti sve mjere kako bi se što je moguće više smanjila duljina putovanja i kašnjenja te zadovoljile potrebe životinja tijekom putovanja,
2. životinje moraju biti sposobne podnijeti putovanje,
3. prijevozna sredstva moraju se konstruirati, izraditi, održavati i njima se mora upravljati na način da se izbjegne ozljeđivanje i patnja životinja te zaštiti njihova sigurnost,
4. uređaji i oprema za utovar i istovar životinja moraju se konstruirati, izraditi, održavati i koristiti na način da se izbjegne bol, patnja i ozljeđivanje životinja te da se zaštiti njihova sigurnost,
5. osoblje koje se brine o životinjama mora biti ospozobljeno,
6. uvjeti prijevoza životinja moraju se redovito provjeravati i održavati,
7. za životinje se mora osigurati dovoljna podna površina i visina, primjerena vrsti i starosti životinje te trajanju putovanja,
8. životnjama se u odgovarajućim razmacima moraju osigurati voda i hrana koje svojom kakvoćom i količinom moraju odgovarati vrsti, veličini i starosti životinje,
9. životnjama se tijekom putovanja u odgovarajućim razmacima mora osigurati odmor,
10. tijekom prijevoza životinja koje žive u vodi, a prevoze se u posebnim prijevoznim sredstvima ili spremnicima, mora se osigurati dostačna količina vode odgovarajuće temperature i opskrba kisikom, ovisno o potrebama pojedine vrste životinja,
11. visokobređe ženke u zadnjih 10% razdoblja od ukupnog trajanja bredosti i ženke u prvi tijedan dana nakon poroda ne smatraju se sposobnima za prijevoz, osim ako je potrebna hitna veterinarska pomoć,
12. ako uspravan položaj spremnika u kojem se prevoze životinje nije jasno vidljiv izvana, u tom je slučaju navedeni položaj potrebno označiti. Ako se po osobinama spremnika jasno ne raspoznaže da se u njemu prevoze životinje, na spremniku se mora označiti da se u njemu prevoze životinje te njihova vrsta.

Obveze prijevoznika

Članak 13.

Prije početka obavljanja djelatnosti prijevoza životinja prijevoznik mora:

1. ishoditi rješenje o obavljanju djelatnosti prijevoza životinja izdano od nadležnoga tijela,
2. odrediti osobu (u dalnjem tekstu: pratitelj životinja) koja se tijekom prijevoza brine za sigurnost životinja, njihovo napajanje, hranjenje i odmor,
3. ishoditi potvrdu o sukladnosti (homologaciji) cestovnih prijevoznih sredstava izdanu od nadležnoga tijela.

Ospozobljenost prijevoznika i drugog osoblja

Članak 14.

(1) Fizička osoba koja obavlja cestovni prijevoz životinja i pratitelj životinja moraju biti osposobljeni za obavljanje poslova u skladu s člankom 12. stavkom 2. točkom 5. i ispunjavati uvjete iz članka 16. ovoga Zakona.

(2) Osoblje koje se brine o životinjama u sabirnim centrima i odmorištima za životinje mora biti osposobljeno za brigu o životinjama.

Članak 15.

(1) Nadležno tijelo vodi upisnik odmorišta za životinje.

(2) Odmorišta za životinje upisuju se upisnik iz stavka 1. ovoga članka na temelju rješenja o udovoljavanju uvjetima koje donosi nadležno tijelo.

Članak 16.

Uvjete za obavljanje prijevoza životinja koje mora ispunjavati prijevoznik, uvjete kojima moraju udovoljavati odmorišta za životinje i uvjete za osposobljavanje vozača i pratitelja životinja te osoblja u sabirnim centrima i odmorištima za životinje propisuje ministar.

2. Zaštita pri klanju i usmrćivanju životinja koje se drže u svrhu proizvodnje

Omamljivanje životinja

Članak 17.

(1) Životinje se smije zaklati samo ako su prije klanja bile omamljene, osim ako se radi o klanju peradi i kunića u domaćinstvu za vlastite potrebe.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, životinje se smije zaklati bez prethodnog omamljivanja samo u slučaju prisilnog klanja i pri obrednom klanju.

(3) Zabranjeno je omamljivanje, klanje, usmrćivanje ili ubijanje životinja u ritualne svrhe.

Postupak sa životnjama u klaonici

Članak 18.

(1) U klaonici se postupak sa životnjama mora odvijati na sljedeći način:

1. životinje za klanje treba po prispjeću istovariti iz prijevoznog sredstva, uz upotrebu odgovarajuće opreme, na način da se životnjama ne uzrokuje nepotrebna bol, patnja i strah,
2. kretanje životinja unutar kruga klaonice do prostora za njihov smještaj mora se odvijati pažljivo i bez nanošenja boli, patnje i straha, uz primjenu odgovarajućeg pribora,
3. klaonice moraju biti opremljene odgovarajućim oborima ili stajama u kojima životinje trebaju biti smještene, zaštićene od nepovoljnih vremenskih uvjeta, hranjene i napajane,

4. omamljivanje životinja odgovarajućim postupcima mora se obaviti neposredno prije klanja,
5. postupkom omamljivanja životinje se moraju dovesti u stanje gubitka svijesti i u tome stanju zaklati.

(2) Klanje se mora obavljati upotrebom odgovarajuće opreme.

(3) Zabranjena je upotreba sredstava i postupaka za omamljivanje kojima se životnjama nanosi nepotrebna bol, patnja, ozljeda i strah.

Klanje i usmrćivanje

Članak 19.

(1) Usmrćivanje životinja smije se obavljati bez nepotrebnog nanošenja boli, patnje, ozljeda ili straha protivno odredbama ovoga Zakona.

(2) Premještanje i smještaj te brigu o životnjama u klaonici, sputavanje, omamljivanje te klanje ili usmrćivanje životinja mogu obavljati samo osobe koje su osposobljene za navedene poslove.

(3) Omamljivanje i klanje životinja u domaćinstvu mogu obavljati samo osobe osposobljene za navedene poslove.

(4) Ako pri prisilnom klanju nije moguće omamiti životinju, klanje se izvodi tako da se izbjegne nanošenje nepotrebne boli, patnje, ozljeda ili straha životnjama.

(5) Obredno klanje životinja obavlja se tako da životinje odmah nakon prezivanja velikih vratnih krvnih žila moraju biti omamljene u skladu sa odredbama ovoga Zakona.

(6) Obredno klanje životinja smije se izvoditi samo u klaonicama koje je nadležno tijelo posebno odobrilo za tu namjenu.

(7) Obredno klanje životinja odobrava nadležni veterinarski inspektor, a provodi se na sljedeći način:

1. obavljuju ga osobe koje su osposobljene za taj posao,
2. obavlja se isključivo u prisustvu veterinara ovlaštenog za nadzor pri klanju,
3. koristi se oprema pomoću koje se životinje namjeste u odgovarajući položaj za klanje,
4. životinje se namještaju u položaj za klanje neposredno prije klanja i tek kada je osoba koja omamljuje životinju spremna za postupak omamljivanja,
5. velike vratne krvne žile moraju se prezivati jednim potezom,
6. odmah nakon prezivanja velikih vratnih krvnih žila životinje se moraju omamiti.

(8) Uvjete za zaštitu pri klanju i usmrćivanju životinja koje se drže u svrhu proizvodnje kao i uvjete za osposobljavanje osoblja koje se brine za životinje u klaonici te sudjeluje u postupku sputavanja, omamljivanja i klanja kao i osposobljenost osoba iz stavka 3. ovoga članka propisuje ministar.

3. Zaštita životinja koje se koriste u pokusima te

za proizvodnju bioloških pripravaka

Članak 20.

(1) Pokuse na životinjama mogu obavljati pravne osobe, i to u svrhu:

1. istraživanja bolesti i tjelesnih tegoba ili prepoznavanja utjecaja fizioloških i patoloških stanja u ljudi ili životinja,
2. istraživanja i razvoja lijekova i ljekovitih pripravaka namijenjenih zaštiti zdravlja ljudi i životinja,
3. ispitivanja u postupku registracije lijekova i ljekovitih pripravaka kako je propisano posebnim propisima,
4. ispitivanja proizvodnih i drugih osobina i načina njihova unaprjeđivanja za životinje u gospodarskom uzgoju i drugom uzgoju životinja,
5. istraživanja uzroka i posljedica ugrožavanja okoliša,
6. ispitivanja neštetnosti materijala ili proizvoda po ljudsko ili životinjsko zdravlje,
7. temeljnih i primijenjenih znanstvenih istraživanja,
8. obrazovanja.

(2) Pokusi na životinjama iz stavka 1. ovoga članka mogu se odobriti samo ako se svrha istraživanja ne može postići drugim znanstvenim metodama te ako se pretpostavljena bol, patnja ili ozljede životinja može etički opravdati očekivanim rezultatima koji su od značenja za ljude ili životinje odnosno znanost.

(3) Posebne uvjete za nastambe i način držanja pokusnih životinja, njihovo označavanje te vrste pokusa koji se obavljaju na životinjama i način njihove prijave te vodenje propisanih evidencija iz članka 30. ovoga Zakona donosi ministar.

Označavanje

Članak 21.

Životinje koje se koriste za pokuse te za proizvodnju bioloških pripravaka moraju biti označene.

Uzgoj životinja za pokuse te za proizvodnju bioloških pripravaka

Članak 22.

(1) Pravne i fizičke osobe koje uzgajaju životinje za pokuse te za proizvodnju bioloških pripravaka ne mogu započeti obavljati djelatnost bez rješenja o udovoljavanju uvjetima koje donosi nadležno tijelo.

(2) Životinje koje se koriste u pokusima te za proizvodnju bioloških pripravaka moraju potjecati iz registriranih uzgoja, osim ako se radi o divljim životinjama iz prirode.

(3) Iznimno od odredbe stavka 2. ovoga članka, životinje za proizvodnju bioloških pripravaka koje ne potječu iz registriranih uzgoja ili divlje životinje iz prirode mogu se koristiti po dobivanju rješenja nadležnog tijela.

(4) Nadležno tijelo vodi upisnik pravnih i fizičkih osoba iz stavka 1. ovoga članka.

(5) Uvjete za uzgoj životinja iz stavka 1. ovoga članka propisuje ministar.

Zabrana korištenja životinja za pokuse

Članak 23.

Korištenje životinja za pokuse zabranjeno je radi:

1. isprobavanja oružja, streljiva ili pripadajućeg pribora, ratne opreme kao i općih učinaka radijacije,
2. istraživanja ili razvoja duhanskih proizvoda i kemijskih sredstava za pranje i dezinfekciju predmeta opće uporabe,
3. istraživanja ili razvoja sastojaka, kombinacija sastojaka i gotovih kozmetičkih proizvoda, osim u slučaju kad ne postoje druge znanstvene metode kojima se zamjenjuje korištenje životinja,
4. istraživanja učinka alkohola i droga, osim u slučaju kad ne postoje druge znanstvene metode kojima se zamjenjuje korištenje životinja.

Članak 24.

Pokuse na životnjama mogu obavljati visokoškolske i znanstveno-istraživačke ustanove te stručne pravne osobe koje su registrirane za obavljanje pokusa na životnjama, u skladu s odredbama članka 20. do 33. ovoga Zakona, i to uz sljedeće uvjete:

1. da ishod pokusa nije dovoljno poznat odnosno dostupan ili je ponovno ispitivanje dvostrukim ili ponovljenim pokusom ili drugim istraživanjem neophodno, jer ishod pokusa nije moguće dokazati drugim znanstvenim metodama,
2. da ima zaposlene stručne osobe u skladu s odredbama članka 32. ovoga Zakona,
3. da raspolaže potrebnim prostorom, uređajima, opremom i drugim sredstvima za obavljanje pokusa na životnjama,
4. da raspolaže nastambama i prostorima za životinje tijekom pokusa i da može osigurati propisani način njihova držanja, uključujući njegu, brigu o njima i redovitu veterinarsko-zdravstvenu zaštitu.

Prijava pokusa

Članak 25.

(1) Prije početka obavljanja pokusa na životnjama potrebno je nadležnom tijelu dostaviti zahtjev za odobrenje obavljanja pokusa na životnjama.

(2) Uz zahtjev iz stavka 1. ovoga članka mora se priložiti obrazloženje o etičkoj i znanstvenoj opravdanosti obavljanja pokusa.

(3) Rješenje o odobrenju obavljanja pokusa na životnjama donosi nadležno tijelo uz mišljenje Etičkog povjerenstva iz članka 34. ovoga Zakona.

(4) U rješenju o odobrenju obavljanja pokusa na životinjama utvrđuje se rok njegova važenja i određuje, na prijedlog podnositelja zahtjeva, voditelj pokusa i njegov zamjenik, voditelj nastambe i njegov zamjenik te odgovorna osoba iz članka 32. stavka 3. ovoga Zakona.

Članak 26.

(1) Ako se predviđa trajanje pokusa na životinjama dulje od dopuštenog, sedam dana prije isteka odobrenja podnosi se nadležnom tijelu zahtjev za njegovo produljenje.

2) Ako se produljuje nekoliko istovrsnih pokusa, dostatan je jedan zahtjev za produljenje svih pokusa.

(3) Ako tijekom pokusa dođe do promjene podataka iz rješenja iz članka 25. stavka 3. ovoga Zakona, moraju se prijaviti nadležnom tijelu u roku od tri dana.

(4) Rješenje o odobrenju produljenja pokusa iz stavka 1. ovoga članka te rješenje iz stavka 3. ovoga članka donosi nadležno tijelo.

(5) Iznimno od stavka 4. ovoga članka rješenje kojim se odobrava korištenje većeg broja životinja, promjena vrste životinja ili promjena odobrenih pokusnih postupaka donosi nadležno tijelo uz mišljenje Etičkog povjerenstva iz članka 34. ovoga Zakona.

Članak 27.

(1) Iznimno od odredbe članka 25. stavka 4. te članka 26. ovoga Zakona, nadležno tijelo rješenjem o odobrenju obavljanja pokusa koji se obavljaju u obrazovne svrhe odobrava njihovo obavljanje za akademsku godinu, a predviđeno trajanje pokusa ne može se produljiti.

(2) Iznimno od odredbe članka 25. stavka 4. te članka 26. ovoga Zakona, nadležno tijelo rješenjem o odobrenju obavljanja pokusa koji se obavljaju u provedbi projekata odobrenih od tijela državne uprave nadležnog za znanost odobrava njihovo obavljanje za trajanja projekta.

Članak 28.

Za obavljanje pokusa na životinjama u skladu sa odredbama ovoga Zakona odgovoran je voditelj pokusa.

Članak 29.

(1) U obrazovne svrhe ne smiju se obavljati pokusi na životinjama koji uzrokuju bol, patnju i ozljedu ili smrt životinje.

(2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, nadležno tijelo može odobriti pokuse ako se izvode u visokoškolskim ili znanstveno-istraživačkim ustanovama i ako su neophodni za obrazovanje veterinara, liječnika, stručnjaka farmaceutsko-bioteknijske struke, agronoma - stočarskog smjera, biologa i stomatologa te ako se zadovoljavajući rezultati ne mogu postići drugim nastavnim pomagalima (npr. kompjutorske simulacije, filmovi, slike, modeli, preparati i sl.), uz uvjet da se za svaku skupinu smije upotrijebiti samo jedna životinja.

Članak 30.

O obavljenim pokusima na životinjama i provedenim postupcima pri proizvodnji bioloških pripravaka te o broju upotrijebljenih životinja moraju se voditi evidencije koje se jednom godišnje dostavljaju nadležnom tijelu.

Članak 31.

(1) O tijeku pokusa na životinjama te o postupcima proizvodnje bioloških pripravaka moraju se voditi zapisnici.

(2) Zapisnike iz stavka 1. ovoga članka moraju potpisati osobe iz članka 32. stavaka 1. do 3. ovoga Zakona i voditelj pokusa odnosno voditelj proizvodnje bioloških pripravaka.

(3) Zapisnici iz stavka 1. ovoga članka moraju se čuvati tri godine, a na zahtjev nadležnog tijela moraju se dati na uvid.

Ispit za rad s pokusnim životinjama

Članak 32.

(1) Pokuse na životinjama te postupke pri proizvodnji bioloških pripravaka mogu obavljati veterinari, liječnici, farmaceuti, medicinski biokemičari, stomatolozi, agronomi – stočarskog smjera ili biolozi, ako imaju položen ispit za rad sa životinjama.

(2) Kirurške zahvate na životinjama tijekom pokusa te pri proizvodnji bioloških pripravaka mogu obavljati veterinari, liječnici, farmaceuti, medicinski biokemičari, stomatolozi agronomi – stočarskog smjera ili biolozi ako imaju položen ispit iz stavka 1. ovoga članka.

(3) U slučaju kada kirurški zahvat iz stavka 2. ovoga članka ne obavlja veterinar, odgovorna osoba za zaštitu životinja mora biti veterinar.

(4) Voditelj nastambe za životinje koje se koriste u pokusima te za proizvodnju bioloških pripravaka i njegov zamjenik moraju biti veterinari.

(5) Program ispita iz stavka 1. ovoga članka propisuje ministar.

(6) Ispit iz stavka 1. ovoga članka obvezan je i za:

- osoblje koje provodi na životinjama postupke za proizvodnju bioloških pripravaka,
- voditelje nastambi za životinje koje se koriste u pokusima i nastambi za životinje koje služe za proizvodnju bioloških pripravaka kao i njihovi zamjenici,
- osoblje u objektima za uzgoj životinja koje se koriste u pokusima i za proizvodnju bioloških pripravaka,
- osoblje koje se brine za životinje koje se koriste u pokusima te pri proizvodnji bioloških pripravaka.

Prijava korištenja životinja za proizvodnju bioloških pripravaka

Članak 33.

(1) Prije korištenja životinja za proizvodnju bioloških pripravaka iz članka 22. stavaka 2. i 3. ovoga Zakona potrebno je nadležnom tijelu dostaviti zahtjev za odobrenje korištenja životinja u navedene svrhe.

(2) Uz zahtjev iz stavka 1. ovoga članka mora se priložiti obrazloženje o etičkoj opravdanosti obavljanja postupka.

(3) Rješenje o odobrenju korištenja životinja za proizvodnju bioloških pripravaka donosi nadležno tijelo uz mišljenje Etičkog povjerenstva iz članka 34. ovoga Zakona, izdaje se za tekuću godinu i ne može se produljiti.

(4) U rješenju iz stavka 3. ovoga članka utvrđuje se rok njegova važenja i određuje, na prijedlog podnositelja zahtjeva, voditelj postupka i njegov zamjenik, voditelj nastambe i njegov zamjenik te odgovorna osoba iz članka 32. stavka 3. ovoga Zakona.

Etičko povjerenstvo

Članak 34.

(1) Etičko povjerenstvo osniva ministar.

(2) Za članove Etičkog povjerenstva imenuju se stručnjaci veterinarske, medicinske, biološke, farmaceutsko-biokemijske i agronomске struke - stočarskog smjera, predstavnici tijela državne uprave nadležnog za znanost i obrazovanje te predstavnici udruga za zaštitu životinja.

(3) Etičko povjerenstvo:

- daje mišljenje o pitanjima etike i zaštite životinja u postupcima upotrebe životinja u pokusima te u obrazovne svrhe,
- predlaže kriterije i daje mišljenja nadležnom tijelu u postupku izdavanja odobrenja za obavljanje pokusa,
- izrađuje godišnje izvješće o svome radu koji dostavlja ministru do kraja ožujka tekuće godine za proteklu godinu.

(4) Etičko povjerenstvo donosi poslovnik o svome radu.

4. Povjerenstvo za zaštitu životinja

Članak 35.

(1) Povjerenstvo za zaštitu životinja (u dalnjem tekstu: Povjerenstvo) osniva ministar.

(2) Članovi Povjerenstva su predstavnici:

1. tijela državne uprave nadležnog za znanost i obrazovanje,
2. tijela državne uprave nadležnog za zaštitu prirode,
3. Veterinarskog fakulteta,
4. Agronomskog fakulteta,

5. Hrvatske veterinarske komore,
6. Hrvatske gospodarske komore
7. Hrvatske obrtničke komore i
8. udruga za zaštitu životinja.

(3) Povjerenstvo:

1. daje mišljenja na prijedloge propisa iz područja zaštite životinja,
2. potiče donošenje odnosno izmjenu propisa iz područja zaštite životinja,
3. je dužno pratiti razvoj znanstvenih i stručnih spoznaja na području zaštite životinja u Republici Hrvatskoj i na području Europske unije te davati prijedloge za poboljšanje zaštite životinja na području Republike Hrvatske,
4. izrađuje godišnje izvješće o svome radu koji dostavlja ministru do kraja ožujka tekuće godine za proteklu godinu,
5. na zahtjev nadležnih tijela državne uprave daje mišljenja iz područja zaštite životinja.

(4) Povjerenstvo donosi poslovnik o svom radu.

5. Držanje životinja koje se koriste u svrhu proizvodnje

Načela držanja životinja

Članak 36.

(1) Životinje se mogu držati samo ako se može udovoljiti njihovim biološkim potrebama na način da se ne ometaju njihove fiziološke funkcije i ponašanje i da se pred njih ne postavljaju zahtjevi koji nadmašuju njihovu sposobnost prilagodbe.

(2) Posjednik životinja mora osigurati da prostor, sloboda kretanja, konfiguracija tla, konstrukcija zgrada i nastambi u kojima se životinje drže, mikroklimatski uvjeti, njega i hrana, kao i mogućnost međusobnog kontakta, uzimajući u obzir vrstu, dob i stupanj razvoja, mogućnost prilagodbe i udomačenost životinja, odgovara njihovim fiziološkim i etološkim potrebama.

Obveze pravnih i fizičkih osoba koje drže životinje

Članak 37.

(1) Za životinje se mora brinuti dovoljan broj osposobljenih osoba ili onih koje posjeduju jednak vijedno iskustvo.

(2) Način osposobljavanja iz stavka 1. ovoga članka propisuje ministar.

(3) Fizičke i pravne osobe koje drže životinje moraju biti registrirane.

(4) Uvjete i način držanja životinja koje se uzbajaju u svrhu proizvodnje te način registracije fizičkih i pravnih osoba koje drže životinje i osposobljenost osoba koje se brinu za životinje te vođenje evidencije iz članka 44. ovoga Zakona propisuje ministar.

Njega u slučaju bolesti ili ozljede

Članak 38.

- (1) Posjednik mora životinje koje pokazuju znakove bolesti ili su ozlijedene bez odlaganja prikladno zbrinuti te, ako je potrebno, osigurati im veterinarsko-zdravstvenu zaštitu.
- (2) Oboljele ili ozlijedene životinje potrebno je smjestiti u skladu s njihovim potrebama i ako je neophodno, u zasebne prostore ili nastambe.

Kretanje životinja

Članak 39.

- (1) Kretanje životinja ne smije se ograničavati na način koji kod životinja izaziva nepotrebnu patnju, bol, ozljede ili strah.
- (2) Životinje moraju imati na raspolaganju prostor koji je u skladu s njihovim fiziološkim i etološkim potrebama.
- (3) Životnjama dnevno mora biti osigurano razdoblje tijekom kojega neće biti privezane radi mogućnosti kretanja u skladu s njihovim fiziološkim i etološkim potrebama. Privezane životinje moraju imati mogućnost kretanja te ne smiju biti izložene boli, patnji, ozljedama i strahu.
- (4) Domaćim životnjama i divljači u uzgoju moraju se osigurati odgovarajuće nastambe ili zakloni u kojima se mogu kretati te primjereno prostor za ispust i ispašu.
- (5) Divlje životinje ne smiju se držati vezane, osim iz veterinarsko-zdravstvenih ili sigurnosnih razloga. Navedeno se ne odnosi na dresuru ptica grabljivica kod sokolarenja.

Hranjenje i napajanje

Članak 40.

- (1) Vrsta, kakvoća i količina hrane za životinje moraju biti u skladu s vrstom, dobi i fiziološkim potrebama životinje.
- (2) Životinje moraju imati pristup dovoljnim količinama vode za piće odgovarajuće kakvoće u skladu s njihovim potrebama.
- (3) Hrana i voda životnjama se moraju nuditi na način prilagođen njihovoj vrsti i dobi.
- (4) Prostorije i opremu za hranjenje i napajanje potrebno je održavati čistima, a prostorije opremiti tako da životinje mogu uzimati hranu i vodu na način primjerenoj njihovoj vrsti.

Izgradnja i oprema nastambi

Članak 41.

(1) Materijali koji se koriste za izgradnju nastambi i oprema u nastambama, s kojima životinje dolaze u dodir, ne smiju biti opasni za životinje i djelovati štetno na njihovo zdravlje te se moraju lako čistiti, prati, a po potrebi i dezinficirati.

(2) Nastambe te prostori za smještaj životinja i oprema moraju biti izvedeni tako da nemaju oštrih kutova, rubova ili izbočina koji bi mogli ozlijediti životinje.

Životinje koje su smještene izvan nastambi

Članak 42.

Životinje koje su privremeno ili trajno smještene izvan nastambi moraju, prema potrebi, biti zaštićene od nepovoljnih vremenskih i klimatskih uvjeta, grabežljivaca i drugih opasnosti za njihovo zdravlje i dobrobit.

Kontrola životinja i opreme

Članak 43.

(1) Sve životinje smještene na gospodarstvima ili u takvim sustavima uzgoja pri kojima njihovo zdravlje i dobrobit ovise o brzi ljudi, moraju se redovito kontrolirati, najmanje jednom dnevno.

(2) Kako bi se omogućio pregled životinja u bilo koje doba, mora biti osigurana odgovarajuća rasvjeta u mjeri neophodnoj za njegu i kontrolu životinja.

(3) Sva automatska i mehanička oprema neophodna za održavanje zdravlja životinja mora se redovito kontrolirati, najmanje jednom dnevno. Uočeni nedostaci moraju se odmah ukloniti, a u slučaju da to nije moguće mora biti osigurana rezervna oprema u svrhu osiguranja zdravlja i dobrobiti životinja.

Evidencije

Članak 44.

(1) Posjednik životinja mora posjedovati evidenciju o liječenju životinja te voditi evidenciju o broju uginulih ili usmrćenih životinja.

(2) Evidencije iz stavka 1. ovoga članka moraju se čuvati najmanje tri godine i dati na uvid nadležnoj inspekciji na njezin zahtjev.

Zaštita divljih životinja pri držanju i u uzgoju

Članak 45.

(1) Uvjete držanja i uzgoja divljih životinja koje zahtijevaju posebne uvjete s obzirom na klimu, prehranu, potrebu za slobodnim kretanjem i stupanj prilagodbe propisuje ministar.

(2) Odredba stavka 1. ovoga članka ne odnosi se na:

1. ustanove i stručne pravne osobe iz članka 24. ovoga Zakona koje obavljaju pokuse na životinjama,
2. zoološke vrtove,
3. skloništa za životinje,
4. divlje životinje zaštićene posebnim propisom o zaštiti prirode.

6. Zaštita divljih životinja u prirodi

Članak 46.

Zabranjene su radnje kojima se divlje životinje u prirodi, kao populacija ili jedinke, izlažu mučenju ili se trajnije onemogućavaju u obavljanju fizioloških funkcija (hranjenja, napajanja, razmnožavanja), i to:

1. onemogućavanje pristupa vodi i drugim dijelovima staništa bitnim za opstanak neke vrste ogradijanjem, onečišćenjem, tjeranjem i slično,
2. uništavanje cijelog staništa ili njegovih dijelova bitnih za opstanak neke vrste,
3. unošenje stranih životinjskih vrsta u staniše,
4. hvatanje živih životinja ili usmrćivanja životinja na način koji uzrokuje trajnije patnje, osim ako je to iznimno opravdano znanstvenim istraživanjima i radi pomaganja određenoj populaciji te
5. drugi zahvati sa štetnim posljedicama.

Članak 47.

Javne ustanove koje upravljaju zaštićenim dijelovima prirode, odnosno ovlaštenici prava lova, divljim životnjama u prirodnim staništima moraju osigurati:

1. sve potrebne uvjete za biološki opstanak prirodne populacije u sklopu ekološke ravnoteže,
2. saniranje zatečenih ili novonastalih poremetnji u staništu,
3. veterinarsko-zdravstvenu zaštitu.

7. Zaštita kućnih ljubimaca

Članak 48.

(1) Kućnim ljubimacima moraju se osigurati uvjeti držanja u skladu s njihovim potrebama.

(2) Ako se kao kućnog ljubimca nabavlja strana životinska vrsta ili životinska vrsta zaštićena posebnim propisom o zaštiti prirode mora se udovoljiti posebnim uvjetima.

(3) Zabranjuje se prodaja kućnih ljubimaca maloljetnim osobama.

(4) Zabranjeno je držanje i postupanje s kućnim ljubimcima na način koji ugrožava sigurnost drugih životinja i ljudi.

(5) Posjednici kućnih ljubimaca moraju osigurati kontrolu razmnožavanja životinja pod njihovim nadzorom.

(6) Posjednici moraju zbrinjavati mладунčad kućnih ljubimaca u skladu s odredbama ovoga Zakona, a u slučaju nekontroliranog razmnožavanja kada ne žele zbrinuti mладунčad, snose troškove njihovog zbrinjavanja.

(7) Uvjete i način držanja opasnih i moguće opasnih pasa propisuje ministar.

Članak 49.

(1) Uzgoji kućnih ljubimaca namijenjenih prodaji s tri i više rasplodnih ženki ne mogu započeti obavljati djelatnost bez rješenja o udovoljavanju uvjetima koje donosi nadležno tijelo.

(2) Nadležno tijelo vodi upisnik uzgoja iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Uvjete za uzgoj kućnih ljubimaca iz stavka 1. ovoga članka propisuje ministar.

Privremeni smještaj kućnih ljubimaca

Članak 50.

(1) Objekte za privremeni smještaj kućnih ljubimaca može osnovati pravna ili fizička osoba.

(2) Objekti iz stavka 1. ovoga članka ne mogu započeti obavljati djelatnost bez rješenja o udovoljavanju uvjetima koje donosi nadležno tijelo.

(3) Nadležno tijelo vodi upisnik objekata iz stavka 1. ovoga članka.

(4) Uvjete za objekte iz stavka 1. ovoga članka propisuje ministar.

8. Zaštita životinja u zoološkim vrtovima

Članak 51.

(1) Zoološki vrt ne može započeti obavljati djelatnost bez rješenja o udovoljavanju uvjetima koje donosi nadležno tijelo.

(2) Nadležno tijelo vodi upisnik zooloških vrtova.

(3) Uvjete za osnivanje i rad zoološkog vrta kao i uvjete za osposobljavanje osoblja koje se brine o životnjama propisuje ministar.

Članak 52.

(1) Zoološki vrt mora osigurati:

1. nastambe koje prostorom i opremom udovoljavaju osnovnim potrebama svake životinske vrste te, prema potrebi, uz zatvoreni prostor i otvoreni prostor za kretanje životinja,
2. primjerenu hranu i vodu u potrebnim dnevnim količinama,
3. veterinarsko-zdravstvenu zaštitu,

4. humani odnos djelatnika prema životinjama,
5. zaštitu životinja od posjetitelja,
6. zaštitu posjetitelja od životinja,
7. plan zbrinjavanja životinja u slučaju njegova zatvaranja.

(2) Nadležno tijelo može zatvoriti zoološki vrt u cijelosti ili samo jedan njegov dio ako ne ispunjava uvjete iz članka 51. ovoga Zakona i stavka 1. ovoga članka.

(3) U slučaju iz stavka 2. ovoga članka nadležno tijelo može naređiti da se životinje:

1. predaju pravnim ili fizičkim osobama koje ispunjavaju uvjete za držanje životinja u skladu sa odredbama ovoga Zakona ili, ako se životinje otpremaju u inozemstvo, mora biti osigurana njihova zaštita najmanje jednaka uvjetima propisanim odredbama ovoga Zakona, ili, ako to nije moguće,
2. usmrte.

(4) Troškove zbrinjavanja životinja iz stavka 3. ovoga članka snosi zoološki vrt.

9. Zaštita životinja koje se koriste za cirkuske i druge predstave sa životinjama

Članak 53.

(1) Zabranjeno je držanje i korištenje divljih životinja u cirkuskim i drugim predstavama sa životinjama.

(2) Zabranjeno je nastupanje posebno sputanih životinja te životinja s tjelesnim manama.

(3) Cirkuske priredbe sa životinjama i druge predstave sa životinjama ne mogu se održavati bez rješenja kojeg donosi nadležni veterinarski inspektor na zahtjev stranke.

(4) Zahtjev za promjenu lokacije cirkusa podnosi se nadležnom veterinarskom uredu u mjestu odredišta uz priloženi dokaz o osiguranoj lokaciji, podatke o vrsti i vremenu održavanja predstava te broju i vrsti životinja.

(5) Na temelju zahtjeva iz stavka 4. ovoga članka veterinarski ured u mjestu odredišta izdaje uvjerenje o nepostojanju veterinarsko-zdravstvenih smetnji za promet životinja.

(6) U slučaju neudovoljavanja odredbama iz stavka 3. ovoga članka naređuju se mjere iz članka 52. stavaka 2. i 3. ovoga Zakona.

(7) Uvjete za držanje životinja i njihovo korištenje u cirkuskim i drugim predstavama sa životinjama te na izložbama životinja, kao i sposobljenost osoblja koje se brine o životinjama propisuje ministar.

10. Zaštita životinja koje se koriste za filmska i televizijska snimanja, izložbe i natjecanja

Članak 54.

(1) Korištenje životinja pri snimanju filmova i televizijskih emisija te za izložbe i natjecanja životinja može se obavljati po prijavi nadležnom tijelu.

(2) Prijava iz stavka 1. ovoga članka dostavlja se nadležnom tijelu najmanje 7 dana prije korištenja životinja, a mora sadržavati popis svih životinja koje će se koristiti (vrstu i broj), podatak o dosadašnjem načinu držanja i korištenja životinja, svrsi korištenja i adresi snimanja, izložbe ili natjecanja.

11. Zaštita napuštenih i izgubljenih životinja

Članak 55.

(1) Posjednik izgubljene životinje dužan je njezin nestanak prijaviti skloništu za životinje u roku od 3 dana, a nestanak psa i veterinarskoj organizaciji odnosno ambulanti privatne prakse ovlaštenoj za vođenje upisnika pasa.

(2) Nalaznik napuštene ili izgubljene životinje dužan je o njezinom nalasku obavijestiti sklonište za životinje.

(3) Sklonište za životinje mora osigurati skupljanje napuštenih i izgubljenih životinja, a ako se odmah ne može utvrditi njihov vlasnik, i njihov smještaj.

(4) Životinje se smještaju u sklonište za životinje na trošak posjednika ako je poznat ili se naknadno utvrdi.

(5) Pronadena divlja životinja predaje se utočištu za divlje životinje koje osigurava njezino vraćanje u prirodu ako je to moguće, a u protivnom se životinja nudi zoološkom vrtu koji je opremljen za njezino primanje. Ukoliko ni zoološki vrt nije u mogućnosti primiti životinju, ona se može usmrtiti.

(6) Ako je pronadena zaštićena divlja životinja, obavještava se tijelo državne uprave nadležno za poslove zaštite prirode, koje donosi odluku o njezinom zbrinjavanju.

(7) Uvjete za osnivanje i rad skloništa za životinje, kao i sposobljenost osoblja koje skuplja životinje i brine se o njima u skloništu, propisuje ministar.

Osnivanje skloništa za životinje

Članak 56.

(1) Sklonište za životinje može osnovati fizička ili pravna osoba.

(2) Sklonište za životinje ne može početi obavljati djelatnost bez rješenja o udovoljavanju uvjetima koje donosi nadležno tijelo.

(3) Nadležno tijelo vodi upisnik skloništa za životinje.

(4) Ako nije osnovano sklonište za životinje u skladu sa stavkom 1. ovoga članka njegovo osnivanje i rad financira jedna ili više jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave u skladu s njihovim potrebama, odnosno Grad Zagreb.

(5) Obavljanje poslova skupljanja napuštenih i izgubljenih životinja financiraju jedinice lokalne samouprave.

Članak 57.

(1) Sklonište za životinje mora:

1. primati prijave o napuštenim i izgubljenim životnjama,
2. organizirati samostalno ili u suradnji s jedinicama lokalne ili područne (regionalne) samouprave, skupljanje i prevoženje izgubljenih i napuštenih životinja do skloništa,
3. osigurati smještaj izgubljenih i napuštenih životinja,
4. osigurati smještaj životinja iz članka 64. točke 6. ovoga Zakona,
5. osigurati veterinarsko-zdravstvenu zaštitu životinja,
6. tražiti vlasnike napuštenih i izgubljenih životinja ili ih nastojati udomiti,
7. voditi evidencije o pronađenim životnjama i njihovom zbrinjavanju ili usmrćivanju.

(2) Sklonište za životinje mora provoditi mjere koje odredi veterinarska inspekcija i surađivati s jedinicama lokalne ili područne (regionalne) samouprave.

(3) Ako u roku od 15 dana od dana smještaja životinje u sklonište vlasnik životinje nije podnio zahtjev za njezinim vraćanjem, životinja se može darovati ili prodati.

(4) Životinja iz skloništa koja se ne vrati vlasniku, a koju nije moguće dalje držati ili udomiti, može se nakon 30 dana usmrtiti.

Poticanje zaštite životinja i nadzor

Članak 58.

(1) U svrhu obavljanja poslova iz članka 57. stavka 1. točke 6. ovoga Zakona osnivači skloništa za životinje iz članka 56. stavka 1. i 4. ovoga Zakona dužni su organizirati informacijski centar za napuštene i izgubljene životinje te podatke o životnjama dati na uvid javnosti, ostalim skloništima za životinje na području Republike Hrvatske i nadležnom tijelu.

(2) Nadležna tijela državne uprave i tijela jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave obvezna su razvijati svijest javnosti, a osobito mladih, o zaštiti životinja.

(3) Veterinarska inspekcija u svako doba ima pravo pristupa nastambama i prostoru u kojem se životinje drže i pravo kontrole zdravstvenog stanja životinja koje se nalaze u skloništu za životinje.

(4) Uvjete i način držanja kućnih ljubimaca, način kontrole njihova razmnožavanja, uvjete i način držanja vezanih pasa te način postupanja s napuštenim i izgubljenim životnjama propisuju nadležna tijela općina ili gradova, osim za kućne ljubimce koji pripadaju zaštićenim vrstama u skladu s posebnim propisima.

12. Zaštita životinja u trgovinama za prodaju kućnih ljubimaca

Članak 59.

(1) Prodaja životinja u trgovinama za prodaju kućnih ljubimaca dopuštena je ako su ispunjeni posebni uvjeti.

(2) U trgovinama za prodaju kućnih ljubimaca djelatnici moraju biti osposobljeni za brigu o životinjama i moraju izdavati pisane upute o odgovarajućem načinu držanja životinja koje prodaju.

(3) Zabranjeno je prodavati pse i mačke u trgovinama za prodaju kućnih ljubimaca.

(4) Životinje za prodaju moraju potjecati iz registriranih objekata.

(5) Trgovina za prodaju kućnih ljubimaca ne može započeti obavljati djelatnost bez rješenja o udovoljavanju uvjetima koje donosi nadležno tijelo.

(6) Nadležno tijelo vodi upisnik trgovina iz stavka 1. ovoga članka.

(7) Posebne uvjete iz stavka 1. ovoga članka te uvjete za osposobljenost osoblja i način propisivanja uputa iz stavka 2. ovoga članka propisuje ministar uz mišljenje ministra nadležnog za zaštitu prirode.

III. NADZOR NAD PROVOĐENJEM ZAKONA

Nadležna tijela

Članak 60.

(1) Upravni nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega obavlja Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva.

(2) Inspeksijski nadzor u provođenju ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju njega provode veterinarski odnosno stočarski inspektorji Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva u skladu s ovlastima određenim propisima o veterinarstvu odnosno stočarstvu.

Inspeksijski nadzor

Članak 61.

Inspeksijski nadzor iz članka 60. stavka 2. ovoga Zakona obavlja se na temelju procjene rizika, nasumičnim odabirom mjesta nadzora ili po saznanju o postupanju protivno odredbama ovoga Zakona, a moguće ga je obavljati istovremeno s provođenjem nadzora u skladu s određenim propisima o veterinarstvu odnosno stočarstvu.

Pomoć pri obavljanju nadzora

Članak 62.

Policijski službenici Ministarstva unutarnjih poslova, u granicama svojih ovlasti, na zahtjev nadležnog inspektora osiguravaju pomoć pri provođenju inspeksijskog nadzora.

Provodenje nadzora

Članak 63.

(1) Nadležni inspektor tijekom provođenja nadzora ovlašten je pregledati objekte na gospodarstvu, prostore, prostorije i prijevozna sredstva.

(2) Vlasnici gospodarstva, prostorija, prostora i prijevoznih sredstava o kojima je riječ, a koji drže životinje moraju omogućiti obavljanje inspekcijskog nadzora iz stavka 1. ovoga članka, dati nadležnom inspektoru potrebne podatke, obavijesti i dokumentaciju te mu osigurati uvjete za nesmetani rad.

(3)Vlasnik je dužan na zahtjev nadležnog inspektora u određenom roku dostaviti ili pripremiti propisane evidencije i dokumentaciju koji su mu potrebni za provođenje inspekcijskog nadzora.

Ovlašti inspektora

Članak 64.

Nadležni inspektor u provođenju nadzora:

1. zabranjuje postupanje protivno odredbama ovoga Zakona,
2. naređuje mјere za uklanjanje uočenih nepravilnosti u određenom roku,
3. vlasniku odnosno posjedniku može privremeno oduzeti životinju koja se nalazi u stanju na temelju kojega se može zaključiti da životinja trpi bol, patnju ili veliki strah, da je ozlijedena ili da bi nastavak njezinog života u istim uvjetima bio povezan s neotklonivom boli,
4. privremeno oduzima dokumentaciju i predmete koji u prekršajnom ili kaznenom postupku mogu poslužiti kao dokaz,
5. podnosi kaznenu prijavu ili zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka,
6. o privremenom oduzimanju životinje iz točke 3. ovoga članka te predmeta i dokumentacije iz točke 4. ovoga članka mora izdati potvrdu, a oduzetu životinju smješta u sklonište za životinje.

Članak 65.

(1) Privremeno oduzeta životinja iz članka 64. točke 3. ovoga Zakona može biti vraćena posjedniku ukoliko su ispunjeni uvjeti za njezino daljnje držanje određeni odredbama ovoga Zakona, a u protivnom, može biti zbrinuta u skloništu za životinje.

(2) Ukoliko životinju nije moguće zbrinuti na jedan od načina navedenih u stavku 1. ovoga članka, životinja može biti usmrćena na trošak vlasnika.

IV. Kaznene odredbe

Članak 66.

(1) Novčanom kaznom od 50 000, 00 do 100 000, 00 kn kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

1. ubija životinje, nanosi im bol, patnju i ozljede ili ih namjerno izlaže strahu (članak 4. stavak 1.),
2. uzgaja životinje na način da trpe boli, patnje i strah i namjerno ih ozljeđuje (članak 4. stavak 2. točka 1.),
3. uvozi i prodaje životinje koje potječu iz uzgoja iz članka 4. stavka 2. točke 1. ovoga Zakona (članak 4. stavak 2. točka 2.),
4. povećava agresivnost životinja selekcijom ili drugim metodama (članak 4. stavak 2. točka 3.),
5. huška životinje na druge životinje ili čovjeka ili ih dresira na agresivnost (članak 4. stavak 2. točka 4.),
6. obučava pse za borbe, organizira borbe životinja ili sudjeluje u njima, posjećuje ih i oglašava te organizira klađenje i sudjeluje u klađenju (članak 4. stavak 2. točka 5.),
7. organizira utrke pasa (članak 4. stavak 2. točka 8.),
8. daje stimulanse ili druge nedopuštene tvari životinjama kako bi se poboljšao njihov nastup na predstavama, a osobito na sportskim natjecanjima (članak 4. stavak 2. točka 9.),
9. koristi nedopuštene tvari i stimulanse u svrhu bržeg rasta i prirasta životinja (članak 4. stavak 2. točka 10.),
10. prisiljava životinje na ponašanje koje kod njih očito izaziva bol, patnju, ozljede ili strah (članak 4. stavak 2. točka 12.),
11. daje životinjama hranu ili tvari čije uzimanje izaziva bol, patnju, ozljede, strah ili smrt (članak 4. stavak 2. točka 14.),
12. postupa protivno odredbi članka 4. stavka 2. točke 17. ovoga Zakona,
13. postupa protivno odredbi članka 4. stavka 2. točke 22. ovoga Zakona,
14. nanosi bol, patnju i ozljedu životinjama pri dresuri (članak 5. točka 3.),
15. izvodi zahvate na životinjama protivno odredbama članka 8. ovoga Zakona,
16. usmrćuje životinje protivno odredbama članka 9. ovoga Zakona,
17. prevozi životinje protivno odredbama članka 12. stavka 2. ovoga Zakona,
18. obavlja djelatnost protivno odredbi članka 13. točke 1. ovoga Zakona,
19. postupa protivno odredbama članka 17. ovoga Zakona,
20. koristi sredstva i postupke za omamljivanje protivno odredbi članka 18. stavku 3. ovoga Zakona,
21. usmrćuje životinju protivno odredbi članka 19. stavka 1. ovoga Zakona,
22. se obredno klanje i klanje iz nužde obavlja protivno odredbama članka 19. stavaka 4. do 7. ovoga Zakona,
23. ne ispunjava uvjete propisane odredbama članka 20. stavka 3. ovoga Zakona,
24. obavlja pokuse protivno odredbama članka 25. stavka 1. ovoga Zakona,
25. obavlja pokuse protivno odredbama članka 26. stavaka 1., 4. i 5. ovoga Zakona,
26. obavlja pokuse protivno odredbama članka 27. stavaka 1., 2., 3. i 6. ovoga Zakona,
27. postupa protivno odredbi članka 30. ovoga Zakona,
28. postupa protivno odredbama članka 31. stavaka 1. do 3. ovoga Zakona,
29. obavlja pokuse protivno odredbama članka 32. ovoga Zakona,
30. koristi životinje za proizvodnju bioloških pripravaka bez odobrenja nadležnog tijela (članak 33. stavak 3.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se o i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 10 00,00 do 15 000,00 kn.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se fizička osoba novčanom kaznom od 10 000,00 do 15 000,00 kn.

(4) Za prekršaj iz stavka 1. točke 1. ovoga članka počinjene na životinji za društvo drugi put fizičkoj osobi uz novčanu kaznu može se izreći i zaštitna mjera oduzimanja kućnog ljubimca i zabrana nabavljanja druge životinje.

(5) Za prekršaj iz stavka 1. točke 1. ovoga članka počinjene u obavljanju gospodarske djelatnosti drugi puta, pravnim i fizičkim osobama uz novčanu kaznu može se izreći i zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti u trajanju od godine dana.

Članak 67.

(1) Novčanom kaznom od 30 000, 00 do 50 000, 00 kn kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

1. daje žive životinje kao nagrade u igrama na sreću (članak 4. stavak 2. točka 6.),
2. koristi tehničke uređaje, pomoćna sredstva ili naprave kojima se u obliku kazne utječe na ponašanje životinja, uključujući bodljikave ogrlice ili sredstva za dresuru koja uključuju električnu struju ili kemijske tvari, osim pri dresuri službenih pasa (članak 4. stavak 2. točka 7.),
3. koristi životinje za cirkuske i druge predstave, filmska i televizijska snimanja, oglašavanja, izložbe ili natjecanja protivno odredbama članka 4. stavka 2. točke 11. ovoga Zakona,
4. izlaže životinje nepovoljnim temperaturama i vremenskim uvjetima ili nedostatku kisika uzrokujući kod životinja bol, patnju, ozljede ili strah (članak 4. stavak 2. točka 13.),
5. postupa protivno odredbi članka 4. stavka 2. točke 15. ovoga Zakona,
6. postupa protivno odredbi članka 4. stavka 2. točke 16. ovoga Zakona,
7. upotrebljava nedopuštene zamke za hvatanje životinja (članak 4. stavak 2. točka 18.),
8. hrani životinje drugim živim životnjama osim ako je to neizbjježno (članak 4. stavak 2. točka 19.),
9. upotrebljava žive životinje kao mamce u lovnu (članak 4. stavak 2. točka 20.),
10. ograničava kretanje životnjama na način koji im uzrokuje bol, patnju, ozljede ili strah (članak 4. stavak 2. točka 21.),
11. napušta domaću životinju, kućnog ljubimca ili uzgojenu divlju životinju i druge životinje držane pod nadzorom čovjeka, (članak 5. točka 1.),
12. uzgojenu ili othranjenu divlju životinju izlaže slobodnoj prirodi ili je ondje naseli, ako nije pripremljena za preživljavanje u takvom životnom prostoru, (članak 5. točka 2.),
13. postupa suprotno odredbi članka 6. ovoga Zakona,
14. postupa protivno odredbi članka 7. ovoga Zakona,
15. postupa protivno odredbi članka 10. ovoga Zakona,
16. prevozi životinje protivno odredbi članka 11. ovoga Zakona,
17. prevozi životinje protivno odredbi članka 12. stavka 1. ovoga Zakona,
18. obavlja djelatnost protivno odredbama članka 13. točaka 2. i 3. ovoga Zakona,
19. obavlja djelatnost protivno odredbama članka 14. ovoga Zakona,
20. obavlja djelatnost protivno odredbama članka 15. ovoga Zakona
21. obavlja djelatnost protivno uvjetima propisanim odredbom članka 16. ovoga Zakona,
22. postupa sa životnjama u klaonici protivno odredbama članka 18. stavcima 1. i 2. ovoga Zakona,
23. osoblje iz članka 19. stavka 2. ovoga Zakona nije osposobljeno,
24. ne ispunjavaju uvjete propisane odredbom članka 19. stavka 8. ovoga Zakona,

25. životinje za pokuse nisu obilježene te se o tome ne vodi evidencija kako je propisano odredbom članka 21. ovoga Zakona,
26. pravne osobe za uzgoj životinja namijenjenih pokusima obavljaju djelatnost protivno odredbi članka 22. stavka 1. ovoga Zakona,
27. postupa protivno odredbi članka 22. stavka 2. ovoga Zakona ,
28. bez odobrenja koristi životinje za proizvodnju bioloških pripravaka (članak 22. stavak 3.),
29. ne ispunjava uvjete propisane odredbom članka 22. stavka 5. ovoga Zakona,
30. postupa protivno odredbi članka 29. stavka 1. ovoga Zakona,
31. osobe iz članka 37. stavka 1. ovoga Zakona nisu sposobljene ili ne posjeduju jednako vrijedno iskustvo,
32. ne ispunjava propisane uvjete iz članka 37. stavka 4. ovoga Zakona,
33. postupa protivno odredbama članka 38. ovoga Zakona,
34. postupa protivno odredbama članka 39. ovoga Zakona,
35. postupa protivno odredbama članka 40. ovoga Zakona,
36. nastambe i prostori za smještaj životinja te oprema ne udovoljavaju uvjetima iz članka 41. ovoga Zakona,
37. postupa protivno odredbi članka 42. ovoga Zakona,
38. postupa protivno odredbama članka 43. ovoga Zakona,
39. postupa protivno odredbama članka 44. ovoga Zakona,
40. ako divlje životinje drži protivno uvjetima propisanim člankom 45. stavka1. ovoga Zakona,
41. postupa s divljim životnjama u prirodi protivno odredbama članka 46. ovoga Zakona,
42. postupa s divljim životnjama u prirodi protivno odredbama članka 47. ovoga Zakona,
43. postupa protivno odredbama članka 48. stavaka 1. do 7. ovoga Zakona,
44. postupa protivno odredbama članka 49. stavaka 1. te ne udovoljava uvjetima propisanim člankom 49. stavkom 3. ovoga Zakona,
45. obavlja djelatnost bez rješenja o udovoljavanju uvjetima iz članka 50. stavka 2. ovoga Zakona,
46. ne ispunjava uvjete propisane odredbom članka 50. stavka 4. ovoga Zakona,
47. zoološki vrt obavlja djelatnost bez rješenja (članak 51. stavak 1.),
48. ne udovoljava uvjetima propisanim člankom 51. stavkom 3. ovoga Zakona,
49. zoološki vrt postupa protivno odredbi članka 52. stavka 1. ovoga Zakona,
50. postupa sa životnjama protivno odredbama članka 53. stavcima 1. i 2. ovoga Zakona,
51. postupa protivno odredbi članka 53. stavka 3.,
52. ne udovoljava uvjetima propisanim odredbom člankom 53. stavka 7. ovoga Zakona,
53. postupa protivno odredbi odredbi članka 54. stavka 1. ovoga Zakona,
54. postupa protivno odredbama 55. stavaka 1., 2. i 6. ovoga Zakona,
55. ne udovoljava uvjetima propisanim odredbom članka 55. stavka 7. ovoga Zakona,
56. obavlja djelatnost bez rješenja o udovoljavanju uvjetima iz članka 56. stavka 2. ovoga Zakona,
57. postupa protivno odredbama članka 57. ovoga Zakona,
58. postupa protivno odrebi članka 58. stavka 1. te ne udovoljava uvjetima propisanim člankom 58. stavkom 4. ovoga Zakona,
59. ako veterinarskoj inspekciji ne dopusti i ne osigura pristup nastambama i prostorima u kojima se životinje drže te ako ne dopusti kontrolu zdravstvenoga stanja životinja iz članka 58. stavka 3. ovoga Zakona,
60. postupa protivno odredbama članka 59. stavaka 2. do 4. ovoga Zakona,
61. obavlja djelatnost bez rješenja iz članka 59. stavka 5. ovoga Zakona,
62. ne udovoljava uvjetima propisanim člankom 59. stavkom 7. ovoga Zakona.

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 5 000,00 do 10 000,00 kn.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se fizička osoba novčanom kaznom od 5 000,00 do 15 000,00 kn.

Članak 68.

(1) Novčanom kaznom od 5 000,00 do 30 000,00 kn kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

1. nije sposobljena za omamljivanje i klanje životinja (članak 19. stavka 3.),
2. nije registrirana za držanje životinja (članak 37. stavak 3.),
3. zaposlenici skloništa za životinje postupaju protivno odredbi članka 55. stavka 3. ovoga Zakona,
4. obavlja djelatnost protivno odredbi članka 56. stavka 2. ovoga Zakona.

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 500,00 do 5 000,00 kn.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se fizička osoba novčanom kaznom od 500,00 do 5 000,00 kn.

V. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 69.

(1) Obvezuje se ministar da propise na temelju ovlaštenja iz ovoga Zakona donese u roku od dvije godine od njegova stupanja na snagu.

(2) Do stupanja na snagu propisa iz stavka 1. ovoga članka ostaju na snazi propisi doneseni na temelju Zakona o dobrobiti životinja (Narodne novine, broj 19/99), ako nisu u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona.

(3) Ako to proizlazi iz međunarodnih ugovora u području zaštite životinja koji obvezuju Republiku Hrvatsku, pored propisa iz stavka 1. ovoga članka ministar može donijeti i druge provedbene propise koji su neophodni za implementaciju direktiva Europske unije iz područja zaštite životinja te propise koji su potrebni za primjenu uredbi Europske unije iz navedenog područja.

(4) Postupci započeti prije stupanja na snagu ovoga Zakona završit će se po odredbama Zakona o dobrobiti životinja (Narodne novine, broj 19/99.).

(5) Ako nije drugačije propisano odredbama ovoga Zakona za ostvarivanje prava na temelju ovoga Zakona primjenjuju se odredbe Zakona o općem upravnom postupku (Narodne novine, broj 53/91 i 103/96) i Zakona o veterinarstvu (Narodne novine, broj 70/97, 105/01 i 172/03).

Članak 70.

(1) Higijenski servisi koji su započeli obavljati djelatnost prije stupanja na ovoga Zakona mogu osnovati sklonište za životinje u skladu sa odredbama članka 56. ovoga Zakona u roku

od od dvije godine od njegova stupanja na snagu, a u protivnom nakon proteka navedenog roka ne mogu nastaviti obavljati djelatnost.

(2) Iznimno od odredbe članka 27. stavka 4. ovoga Zakona voditelji nastambi za životinje koje se koriste u pokusima koji nisu veterinari, a obavljaju ove poslove danom stupanja na snagu ovoga Zakona, mogu i dalje nastaviti obavljati iste poslove uz uvjet da polože ispit iz članka 27. stavka 1. ovoga Zakona.

Članak 71.

Danom početka primjene ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o dobrobiti životinja (Narodne novine, broj 19/99.).

Članak 72.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u Narodnim novinama, a primjenjuje se od 01. siječnja 2007. godine, osim članka 39. stavka 3. ovoga Zakona u slučaju držanja muznih krava na vezu, koji se primjenjuje od 01. siječnja 2012. godine.

V. OBRAZLOŽENJE UZ POJEDINE ČLANKE

Uz članak 1.

Ovim člankom određuje se područje koje ovaj Zakon uređuje i ciljevi primjene.

Uz članak 2.

Ovim člankom izuzimaju se iz područja primjene embrionalni i fetalni razvojni stadiji životinja te gospodarenje lovištem i divljači i ribolov. Na životinje koje su zaštićene prema posebnim propisima određeno je da se, pored odredaba ovoga Zakona, primjenjuju i propisi o zaštiti prirode.

Uz članak 3.

Ovaj članak definira pojedine pojmove iz Zakona.

Uz članak 4.

Ovim člankom zabranjuju se pojedini postupci na životinjama u svrhu njihove zaštite, uređuju se izuzeci od naređenih zabrana te daje ovlast ministru za donošenje posebnog propisa o načinu dresure službenih pasa i konja.

Uz članak 5.

Ovaj članak uređuje zaštitu životinja pri držanju i uzgoju u odnosu na obveze posjednika životinje.

Uz članak 6.

Ovim člankom propisana je obveza pružanja pomoći ozlijedenoj životinji.

Uz članak 7.

Ovim člankom propisana je primjena anestezije kod operacijskih i zootehničkih zahvata na životinjama.

Uz članak 8.

Ovim člankom propisani su slučajevi u kojima je zabranjena djelomična ili potpuna amputacija osjetljivih dijelova životinjskog tijela te iznimke od te odredbe i slučajevi u kojima se ne primjenjuje anestezija.

Uz članak 9.

Ovim člankom propisuju se način i uvjeti usmrćivanja životinja.

Uz članak 10.

Ovim člankom propisan je postupak sa životnjama koje trpe neotklonive боли.

Članak 11.

Ovim člankom propisana je zaštita životinja u prijevozu na način da prijevoz mogu obavljati samo registrirane osobe upisane u upisnik pri nadležnom tijelu. Propisana je i iznimka od primjene određenih odredbi ove točke u odnosu na poljoprivrednike, osobe koje ne obavljaju prijevoz u vezi s nekom gospodarskom djelatnošću, prijevoz kućnih ljubimaca, prijevoz radi pružanja veterinarsko zdravstvenih usluga i prijevoz do 65 km udaljenosti računajući od mjesta polaska do mjesta odredišta.

Članak 12.

Ovim člankom zabranjeno je prevoziti životinje tako da se prijevozom uzrokuju bol, patnje, ozljede ili smrt životinje te uvjeti za obavljanje prijevoza životinja.

Članak 13.

Ovaj članak određuje obvezu prijevoznika životinja.

Članak 14.

Ovim člankom propisana je obveza osposobljavanja vozača, pratitelja životinja te osoblja u sabirnim centrima i odmorištima za životinje.

Članak 15.

Ovim člankom propisano je donošenje rješenja o udovoljavanju uvjetima te vođenje upisnika odmorišta za životinje od nadležnog tijela.

Članak 16.

Ovim člankom ovlašćuje se ministar da posebnim propisom propiše uvjete za obavljanje prijevoza životinja koje mora ispunjavati prijevoznik, uvjete kojima moraju udovoljavati odmorišta za životinje i uvjete za osposobljavanje vozača, pratitelja životinja i osoblja u sabirnim centrima i odmorištima za životinje.

Članak 17.

Ovim člankom propisuje se obveza omamljivanja životinja pri klanju uz određene iznimke u slučaju prisilnog klanja i obrednog klanja te zabranjuje omamljivanje, klanje, usmrćivanje ili ubijanje životinja u ritualne svrhe.

Članak 18.

Ovim člankom propisan je postupak sa životnjama u klaonici uz upotrebu odgovarajuće opreme i sredstava.

Članak 19.

Ovim člankom propisan je način usmrćivanja, obveza osposobljenosti osoblja pri klanju životinja i uvjeti za obredno klanje. Ministar se ovlašćuje za donošenje posebnog propisa o uvjetima za zaštitu životinja pri klanju i usmrćivanju životinja koje se drže u proizvodne svrhe kao i uvjetima za osposobljavanje osoblja koje se brine za životinje u klaonici te sudjeluje u postupku omamljivanja i klanja.

Članak 20.

Ovim člankom propisano je u koju svrhu je dopušteno obavljanje pokusa na životnjama, postupak donošenja rješenja o njihovom odobrenju te ovlaštenje ministra za propisivanje posebnih uvjeta za nastambe i način držanja pokusnih životinja te vrste pokusa kao i način njihove prijave.

Članak 21.

Ovim člankom propisana je obveza označavanja životinja koje se koriste za pokuse i za proizvodnju bioloških pripravaka.

Članak 22.

Ovim člankom propisana je obveza registracije uzgoja životinja koje će se koristiti u pokusima i za proizvodnju bioloških pripravaka te vođenje upisnika uzgajivača, obveza odobrenja nadležnog tijela za korištenje životinja za proizvodnju bioloških pripravaka te je dana ovlast ministru za propisivanje uvjeta držanja navedenih životinja.

Članak 23.

Ovim člankom zabranjeno je korištenje životinja za pokuse u određene svrhe.

Članak 24.

Ovim člankom određene su visokoškolske i znanstveno-istraživačke ustanove odnosno stručne pravne osobe koje mogu obavljati pokuse na životnjama uz određene uvjete.

Članak 25.

Ovim člankom propisan je način prijave pokusa, postupak donošenja rješenja o odobrenju obavljanja pokusa od nadležnog tijela uz mišljenje Etičkog povjerenstva te sastavni dijelovi navedenog odobrenja.

Članak 26.

Ovaj članak propisuje postupak produljenja pokusa.

Članak 27.

Ovaj članak propisuje način odobrenja obavljanja pokusa koji se obavljaju u obrazovne svrhe te pokuse koji se obavljaju u provedbi određenih projekata.

Članak 28.

Ovaj članak propisuje odgovornost voditelja pokusa za njegovo obavljanje.

Članak 29.

Ovaj članak propisuje uvjete i način obavljanja pokusa na životnjama u obrazovne svrhe.

Članak 30.

Ovaj članak propisuje evidencije o obavljenim pokusima na životnjama i broju životinja upotrijebljenih u pokusima te postupcima za proizvodnju bioloških pripravaka.

Članak 31.

Ovaj članak propisuje obvezu vođenja i čuvanja zapisnika tijekom pokusa te proizvodnje bioloških pripravaka.

Članak 32.

Ovaj članak određuje tko može obavljati pokuse na životnjama uključujući i kirurške zahvate, ovlašćuje ministra da donese program ispita za rad sa životnjama i određuje obvezu polaganja navedenog ispita za osoblje iz navedenog članka.

Članak 33.

Ovaj članak propisuje način odobrenja korištenja životinja za proizvodnju bioloških pripravaka.

Članak 34.

Ovaj članak uređuje osnivanje, sastav i zadaće Etičkog povjerenstva i ovlašćuje ga za donošenje poslovnika o radu.

Članak 35.

Ovaj članak uređuje osnivanje, sastav i zadaće Povjerenstva za zaštitu životinja i ovlašćuje ga za donošenje poslovnika o radu.

Članak 36.

Ovim člankom se određuju načela držanja životinja u svrhu proizvodnje.

Članak 37.

Ovim člankom određena je obveza registracije i ospozobljavanja osoba koje se brinu o životinjama koje se drže u svrhu proizvodnje te je dana ovlast ministru da posebnim propisom uredi način njihovog ospozobljavanja kao i uvjete i način držanja navedenih životinja, način registracije i vođenje evidencije iz članka 44. ovoga Zakona.

Članak 38.

Ovim člankom određene su obvezne posjednika životinje u slučaju bolesti ili ozljede životinje.

Članak 39.

Ovim člankom propisani su uvjeti držanja životinja koje se drže u svrhu proizvodnje s obzirom na prostor, mogućnost kretanja i potrebne nastambe.

Članak 40.

Ovim člankom propisani su uvjeti držanja životinja koje se drže u svrhu proizvodnje s obzirom na hranjenje i napajanje.

Članak 41.

Ovim člankom propisani su uvjeti držanja životinja koje se drže u svrhu proizvodnje s obzirom na izgradnju i opremu nastambi.

Članak 42.

Ovim člankom propisani su uvjeti držanja životinja koje se drže u svrhu proizvodnje, a koje su smještene izvan nastambi.

Članak 43.

Ovim člankom propisana je obveza sustavne kontrole uvjeta držanja životinja koje se drže u svrhu proizvodnje te uklanjanje uočenih nedostataka.

Članak 44.

Ovim člankom propisana je obveza vođenja evidencije o liječenju životinja te evidencije o broju uginulih ili usmrćenih životinja i načinu njihova čuvanja.

Članak 45.

Ovim člankom ovlašćuje se ministar da propiše način držanja divljih životinja koje zahtijevaju posebne uvjete s obzirom na klimu, prehranu, potrebu za slobodnim kretanjem i stupanj prilagodbe.

Članak 46.

Ovim člankom se zabranjuju određene radnje radi zaštite divljih životinja u prirodi.

Članak 47.

Ovim člankom se propisuju obveze za javne ustanove koje upravljaju zaštićenim dijelovima prirode, odnosno ovlaštenike prava lova.

Članak 48.

Ovim člankom propisuje se način nabave i držanje kućnih ljubimaca te daje ovlast ministru za donošenje propisa o uvjetima i načinu držanja opasnih i moguće opasnih pasa.

Članak 49.

Ovim člankom propisuje se vođenje upisnika uzgoja kućnih ljubimaca namijenjenih prodaji, način odobravanja navedene djelatnosti te se ovlašćuje ministra da propiše uvjete uzgoja.

Članak 50.

Ovim člankom propisuje se način osnivanja i odobravanja obavljanja djelatnosti objekata za privremeni smještaj kućnih ljubimaca te ovlašćuje ministar da propiše uvjete za navedene objekte.

Članak 51.

Ovim člankom propisuje se način osnivanja i odobravanja obavljanja djelatnosti zooloških vrtova te ovlašćuje ministar da propiše uvjete za njihovo osnivanje i rad kao i uvjete za osposobljavanje osoblja u zoološkim vrtovima.

Članak 52.

Ovim člankom propisane su obveze zoološkog vrta u obavljanju djelatnosti te ovlasti nadležnog tijela u slučaju kada zoološki vrt ne udovoljava propisanim uvjetima.

Članak 53.

Ovim člankom propisani su uvjeti za održavanje cirkuskih priredbi i predstava sa životnjama te ovlasti nadležnog tijela u slučaju neudovoljavanja propisanim uvjetima, zabrana držanja i korištenja divljih životinja u navedenim predstavama te zabrana vođenja i nastupanja posebno sputanih životinja i životinja s tjelesnim manama. Ministar se ovlašćuje za propisivanje uvjeta za držanje životinja i njihovo korištenje u cirkuskim i drugim predstavama te na izložbama, kao i osposobljenost osoblja koje se brine o životnjama.

Članak 54.

Ovim člankom propisuje se obveza prijave nadležnom tijelu korištenja životinja pri snimanju filmova i televizijskih emisija te za izložbe i natjecanja.

Članak 55.

Ovim člankom uređena je zaštita napuštenih i izgubljenih životinja, postupak u slučaju njihova gubljenja i nalaženja, smještaja u skloništa za životinje te dana ovlast ministru da propiše uvjete za osnivanje i rad skloništa za životinje, kao i sposobljenost osoblja koje skuplja životinje i brine se o njima u skloništu.

Članak 56.

Ovim člankom uređuje se osnivanje, odobravanje i financiranje djelatnosti skloništa za životinje te vođenje upisnika navedenih objekata.

Članak 57.

Ovim člankom propisuje se prava i obveze skloništa u obavljanju djelatnosti.

Članak 58.

Ovim člankom određuju se obveze osnivača skloništa te nadležnih tijela državne uprave i tijela područne (regionalne) samouprave u svrhu razvoja svijesti javnosti o zaštiti životinja te daje ovlast nadležnim tijelima općina ili gradova da propišu uvjete i način držanja kućnih ljubimaca, način kontrole njihova razmnožavanja, uvjete i način držanja vezanih pasa i način postupanja s napuštenim i izgubljenim životnjama, osim za kućne ljubimce koji pripadaju zaštićenim vrstama u skladu s posebnim propisima.

Članak 59.

Ovim člankom utvrđuju se uvjeti za obavljanje djelatnosti u trgovinama za prodaju kućnih ljubimaca, način njihovog odobravanja, vođenje upisnika navedenih objekata te daje ovlast ministru da propiše posebne uvjete za sposobljenost osoblja i način propisivanja uputa o odgovarajućem načinu držanja životinja koje se prodaju.

Članak 60.

Ovim člankom se određuju nadležna tijela za provođenje upravnog i inspekcijskog nadzora nad provođenjem ovoga Zakona.

Članak 61.

Ovim člankom određuje se način obavljanja inspekcijskog nadzora prema ovome Zakonu.

Članak 62.

Ovim člankom osigurava se pružanje pomoći policijskih službenika Ministarstva unutarnjih poslova pri provođenju inspekcijskog nadzora.

Članak 63.

Ovim člankom utvrđuju se prava inspektora pri obavljanju inspekcijskog nadzora te obveze osoba kod kojih se nadzor provodi.

Članak 64.

Ovim člankom određuju se mjere za čije je provođenje nadležni inspektor u provođenju nadzora ovlašten.

Članak 65.

Ovim člankom propisan je postupak u slučaju privremenog oduzimanja životinje prilikom obavljanja nadzora i njezinog zbrinjavanja.

Članak 66. do 68.

Ovim člancima propisane su kaznene odredbe za prekršaje određene ovim Zakonom.

Članak 69.

Ovim člankom propisana je obveza ministra za donošenje propisa na temelju ovlaštenja iz ovoga Zakona te dana ovlast ministru za donošenje i drugih provedbenih propisa koji su neophodni za implementaciju direktiva EU iz područja zaštite životinja, ako to proizlazi iz međunarodnih ugovora u području zaštite životinja koji obvezuju Republiku Hrvatsku te propisa koji su potrebni za primjenu uredbi Europske unije iz navedenog područja. Također je određeno da postupci započeti prije stupanja na snagu ovoga Zakona završavaju po odredbama Zakona o dobrobiti životinja (Narodne novine, broj 19/99.). Ako nije drugačije propisano odredbama ovoga Zakona za ostvarivanje prava na temelju ovoga Zakona primjenjuju se odredbe Zakona o općem upravnom postupku (Narodne novine, broj 53/91 i 103/96) i Zakona o veterinarstvu (Narodne novine, broj 70/97, 105/01 i 172/03).

Članci 70. do 72.

Ovim člancima propisano je prijelazno razdoblje za higijenske servise koji su počeli obavljati djelatnost prije stupanja na snagu ovoga Zakona, prijelazno razdoblje za držanje muznih krava na vezu te prijelazno razdoblje za voditelje nastambi za životinje koje se koriste u pokusima koji obavljaju ove poslove danom njegova stupanja na snagu, stavljanje izvan snage Zakona o dobrobiti životinja (Narodne novine, broj 19/99) te stupanje na snagu ovoga Zakona.